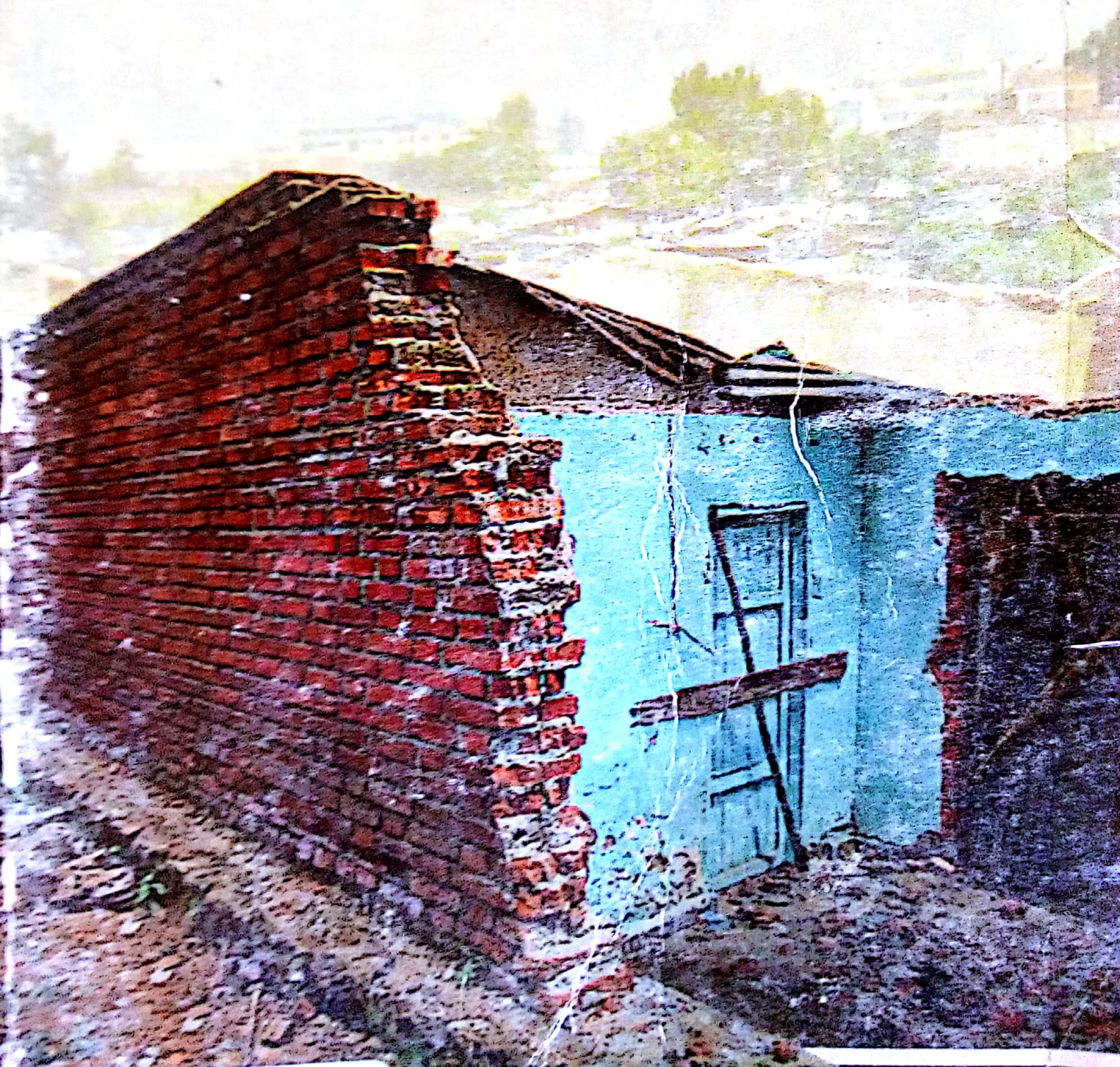

የፌዴራል ጥበቃ ሚኒስቴር

3ተኛ ዕቅድ

መክሰተ ቅኔዖች

እኔ	21
ልዩነት	22
የተፈታ ትዳር	23
ቅድመ ፍልስፍና	24
ኑ... ግድግዳ እናፍርሰ	25
አባይ ፩	30
ሰባት ወይም አምስት	31
መሰንቆና-ብቸኝነት	33
ሠለስቱ ምስጢራት	34
እብደት	35
ግራጫ ቀለሞች	36
ፍቅር ምን መሰለሽ?	40
ተስፋ	41
በክፍተቱ መሃል	42
የሰባቶች አባት	43
የምንሻው ጆሮ	46
የአንድ ካፍቴርያ ረጅም ትዝታ	47
የፍለጋ ህመም	52
የድሆች መጽናኛ	53
መብረቃው	54
ጊዜ	57
እምነት ክህደት እውነት	58
ትዝታ	59
ብቸኝነት	61
ወቅቶች	66
አንድ ሰው	67
ፍለጋ	68

የመሸነፍ ድሎች.....	81
የፈረሱ መልኮች.....	83
ሁለት ፍቅር.....	84
ለእናንተ.....	89
ሁለንተናዊነት.....	91
እሎተ ቶማስ.....	93
የጆሮ ህመሜ መነሻው ምክንያት.....	94
ያልተፈጠረ ሞት.....	95
ያፈር ዕንባ ጊሜ.....	101
የራሱ ዓለም ሰው.....	102
ሃሳብ.....	103
ቡና ጣእም ናፍቆት.....	105
ምናባዊ ክንፎች.....	106
ዜሮ ሲደመር ዜሮ.....	109
መሃል.....	110
ሌሊት መሰል ዝምታ.....	111
የሁለት ዘላለሞች ስጦታ.....	114
መክሊትና ፍቅር.....	116
በሌላኛው በኩል.....	117
አፋቃሪው ፍቅር.....	121
አባይ ፩.....	123
	124

ኤልያስ አሰፋ (የሙዚቃ ባለሙያ) ፣ ዮሃንስ ግዛው ፣ አንዋር አህመድ ፣ ጥላሁን አበበ (ገጣሚ) !!!

ሄለን ሃ/ጊዮርጊስ እና ማህሌት ሃ/ጊዮርጊስ...ስለ ታላቁ ትዕግስታችሁ (የእጅ ጽሁፌ ፊርማ መሰል ነውና) ምስጋናዬ ከፍቅር ጋር በፊታችሁ ትሁን...!!!

ሰለሞን ሳህለ....አዳዲስ ግጥሞችህን በሌሊት ደውለህ እንቅልፌን ማሳደድህ እንዳለ ሆኖ...የዚህን መጽሃፍ የፊደል እርማት ውለታህስ.... ይሄው...አክብሮቴ በኣይኖችህ ፊት እዚህ ገጽ ላይ...!!!

ስንታየሁ ምሕረቴ...ለሕልሞቼ ጥግ መድረስ አንተ ያልነበርክበት ጊዜ ምንም ነው...ለመልካም ማንነትህና ለታላላቅ ሕልሞችህ ስኬት...የያኒ እና የመልካም ዓምላክ ዘወትር በቀኝህ ይሁን...በክፉና በደግ ከጎንህ ያለችው ሳምራዊትስ ብትሆን እንደምን ትዘነጋለች...አክብሮቴ ይድረሳት...!!!

መሰረት ፍቅሩ እጅግ ቀና እና መልካም ለሆነው አብሮነትሽ ከነፍስ የሆነ ምስጋናዬን ይኸው እዚህ ብራና ላይ...!!!

ክቡራንን ስከማክበር :-

የገጣሚና ደራሲ ኤፍሬም ሥዩም እናት እመቤት ማሜ አግደው...እዚህ መጽሐፍ ላይ ሥምሽን ልዘክር እወዳለሁ...ወደ ፊትም እንዲሁ እኔን ለዚህ አይነት የጥበብ ማንነት የሰራሽኝ አንቸ ነሽና....ልላው ቢቀር በልጅነት ዘመኔ እንጉርጉሮ ላይሆን

“ሮሚዮ ሮሚዮ የልቤ ወለላ

ስምህን ቀይረው እባክህ በሌላ..” እያልሽ የተረክሽልኝ እንዴት ልዘነጋ እችላለሁ...በፍጹም

አብደላ ዕዝራ ከአየር ቀጥሎ ግጥም (ጥበብ) የምትተነፍሰው አንተ ነህ ይህ እስትንፋስህም ከነባር (አንጋፋ) እስከ ዘመነኛ ገጣሚያን ህይወትነቱ አሻራው ይታያል ከነዚህ መካከል አንዱ እኔ በመሆኔ ራሴን እንደ እድለኛ እቆጥረዋለው ስለ ታላቅ ስብእና ብዙ ከማለት ይልቅ ያቺ ከሁሉም ለይታ ያመመችህና እንቅልፍ የነሳችህን ግጥም የመታሰቢያ ስጦታ ላንተ ትሆን ዘንድ ጎንበስ አልኩ (የማርያም ንግስ ዕለት)

እናንተ ማንነቴ ላይ ብሩህ ከዋክብቶች ናችሁ፡፡...ብርሐነ ሙሉ ሰማዩ ያለ ከዋክብት ምንም ነው ከዋክብቱም ያለ ብርሐን ብትን ጠጠሮች ናቸው ገጣሚው ማለዳ ላይ ከእንቅልፉ ሲነቃ ፊቱ በፈገግታ የሚታሸው እናንተን ሲያስብ ነው እናንተ ማለትም... ወንድም ስንታየሁ ምህረቴ ፣ መሐመድ ካላ ፣ ሙሉቀን አስራት ፣ ደምሰው ኃይለሚካኤል (ጋዜጠኛ ዘሸገር) ፣ ፍሎረንስ አሰበ ፣ ኪዳኔ፣ ደምሰው መርሻ (ገጣሚ) ፣ ፍሬዘር አድማሱ (ገጣሚ) ፣ ሀብታሙ ማሞ (ገጣሚና ፊልም ዳይሬክተር) ፣ ዮሃንስ ሃብተማርያም (ገጣሚ) ፣ ምልእቲ ኪሮስ (ገጣሚ) ፣ ፋሲል ረታ ፣ ሀዘቅኤል ሰብስቤ ፣ ጌቱ ግርማ ፣ ደረጄ ፍቅሩ (የፊልም ዳይሬክተር) ፣

ግጥም እንደነገሩ ከዛለ ለመወሳሰብ ትንፋሽ ያጥረዋል፤ ቋንቋው ወርዝቶ ምናባችንን ከነጠቀ፥ እውስጣችን ይናኛል። ይህ ስብስብ ሳይታተም፥ ኤፍሬም እንድንዝበት አረንጓዴውን ሲያበራ፥ ዘዉትር ለብርቅ ቅኔ እነዝራለሁና ተስገበገብኩ። ቆይቶ ነው፥ አንድ ተናዳፊ ግጥሙ መንፈሴን አዉኮ የወትሮው ዕዝራ መሆን የነፈገኝ። “የማርያም ንግስ ዕለት” በሁለት ገጾች አድብቶ፥ የሰውን ኅላዌ እየጧጠጠ ልቦናንና ሰብአዊነት ይቃትታሉ። ይህ ግጥም ለአንድ ሳምንት ያህል ከሌላው አግልሎ መንፈሴን አንገላታው፤ ብዙ አንብቢያለሁ፤ መፍካትም መጠወለግም ተፈራርቀዋል። ግን ለቀናት ድንዝዜ በሰው ጉዳይ ስብሰክሰክ፥ ለመጽሐፍ፥ ለእንስት ገላ እና ለሙዚቃ በመቀዘዝ ዝምታ ያስነክሰኝ ብቸኛ ቅኔ ነው። (ስርየት ቢሆነኝ ከዚህ ግጥም ለመመንጨቅ በነጠላ ሂሳዊ ንባብ ማንጋት አስፈለገኝ፤ መውጫው ላይ ተካቷል።) ኤፍሬም በድምፅና በወረቀት ግጥሞቹ ተደራሲን ለመመሰጥ፥ ብሎም ከአዕምሮ የሚንገዋለሉ ምስሎችና ጥያቄዎች ለመግራት አቅም አለውና እልፍ ተከታዮች መመልመሉ አይደንቅም።

ከቀን

በእንዱ ቀን ?

ተቀማጭ ገጣሚ፥

‘እስኪ ግጥም ልጻፍ’ ብሎ ተቀመጠ።

ተቅበጠበጠ

ተቁነጠነጠ

ሰፋ

ብዙ ሰፋ

ቃላቶች ጨለሙ፥ ህሊና እንቀላፋ።

[ገፅ 95]

የሚዳለሰ ምርጊት ብቻ ሳይሆን ሥነልቦናዊ የትውልድ ብሶትና አልልታ ሸሽጓል ግድግዳው። እውቁ ሳይንቲስት አይሳክ ኒውተን አጭር ጥቅስ አለው። "We build too many walls and not enough bridges." ኤፍሬም ከቀዳሚ አባቶች የተረከብነው ጣራና ግድግዳ በፍቅርም በጥበብም ድልድይ ጭምር መወከሉን ተቀኝበት።

ስለተላመድነው አካባቢ ሆነ እሳቦት ባለቅኔ ከባፈ አዲስነት ትኩስነት እውስጡ ተምዘግዝጎ ከነደፈን፥ ከመስጠን ግጥም እያነበብን ነው። ዘይቤና ዜማው የምናባችንን ድንበር ተሻግረው የሆነ አግራሞት ትካዜና ጥያቄ ያረባሉ።

እሁድ ማለዳ ሳይ

ገላዋን ታጠበች

ልብሶቿን ሰበሰች

ሽቶ ተርከፍክፋ ከጉዳና ወጣች።

በመንገድ ስትጓዝ

የፀጉሯን መዘናፈል፥ የጡቷን መኮፈስ

የረጠችው ሽቶ ካደባባይ ሲነፍስ

እሷን ያየ ሁሉ ወንድ ተጨነቀ

በደም በጨበቷ እየተደነቀ

ያስተዋላት ሁሉ ዐይኑ መንገድ ሣተ

ከዳሴ ከጡቷ ሔደ ተከተተ።

ከቦታው ደረሰች።

[ገፅ 67]

ኤፍሬም ሥዩም በአመዛኙ እንቅስቃሴ ወስጥ ነው ግጥም የሚያሰግረው። መንገድ ሳይ ተባዕት በመደዳ በሴት መፃዝ ተደናግሮ ለፍትወት ሊያቃስት፥ እሷ የተዋበችው ለአንድ ወንድ ብቻ በመሆኑ ጉጉታቸው አላሸማቀቃትም። ማፍቀር ለሌላው ልብን ደፍኖ፥ ለአንድ ግለሰብ መቅበጥበጥ ብቻ ሳይሆን፥ ሥነልቦናዊና ማኅበራዊ ጦሉ እውስጣችን የሚመረቅዝ አስቀያሚነት ሊያወርሰን ይችላል። ሌላው ተባዕት እንደ ታማኝ

እንደ ገደገዳ ስሉ ደገሞም እንደ ጣራ

ሸበታም ያቀፈ፣ ህፃናት ያዘሉ፣ ታሪክ የሚያወራ።

እናተች እህተች ከዝናብ ያስጠለስ

ጉልማሶች ወንድሞች ፀሃይ የከለሰ

የሁለት ስባወራ፣ እንደ ገደገዳ ስሉ።

[ገፅ 25]

በአንፃሩ ረዘም ባለ በዚህ ግጥም ባለቅኔው የግለሰቦች ፍቅርና ፍትሄያ፣ የማኅበረሰብ ኩርፊያና ፈገግታ የቀነበበበት ብቻ ሳይሆን፣ ግድግዳ እንደ ገመና ሸፋኝ፣ እንደ የአብሮ መኖር ግለት ወካይ ሆኖ ተቅርጿል። የበአሉ ግርማ ገፀባህሪ አበራ ወርቁ እናቱን ለመጠየቅ ከአደገበት ሰፈር ሲሄድ፣ ቤቶች ተደጋግፈው እንደ ሰው መቆማቸው ገርሞታል። “ጥንት በየሰፈሩ የነበሩ ቤቶች ተራርቀው የቆሙ ነበሩ። እያንዳንዱ ቤት የራሱ የሆነ ትምክህትና ኩራት ነበረው። አሁን ግን እንደ ሰንሰለት ተያይዘዋል። ያንዱ ቤት ግድግዳ ለሌላው ድጋፍ ሊሆን ... ለክፉም ሆነ ለደግ በችግር ገመድ ተቆራኝተው የቆሙ ይመስላል።” [ከአድማስ ባሻገር፣ 1967፣ ገፅ 55] የኤፍሬም ግድግዳ ከቁሳዊነቱ ይልቅ ማኅበራዊ እሴቱ ይደምቃል። ርዕሰ ጉዳዩ በአንድ ሁለት አረፍተ ነገር ሊሟሸሸ ሲችል፣ ገጣሚው ረቀቅ ብሎ ሲቀኝበት እንቅልፍ የሚነሳን አስተዉሎት ይሆናል --ግድግዳው ድንበር፣ ሀገር አክሎ ይገዝፋል። ሰው እንጂ፣ የተገደገደ የድንጋይ ክምር አርነትም ከርቸሌም ነው።

በህፃናት ምክር

ዛሬ ላይ ተንዶ፣ ፈራርሶ የምናየው

ጣራና ግድግዳው

ነገሩ ነው፣ንጂ

ጥንትም እቅም የሰዉም በፍቅር የቆመ ነዉ

የዋህ በሚባሉ በእያተቻቸው።[ገፅ 25]

ባለቅኔ በ“የጆሮ ህመሜ መገባወጃ” በተሰኘ ግጥሙ
ይታዘባል፤ ጭብጥ በየጉራንጉር ሲፈላ፥ ሌሎች ግን ስንኝ
ለማስገር መባዘናቸው ከነከነው። ለጥፋት ይሁን ለትንቢት፥ የዚህ
ግጥም ቃላት አመፅ ሲያራግቡ ፈተኑት። በሌላ ግጥሙ “ዜር
ሲደመር ዜር” ከምንም ቅኔ መንጠቅ ይቻላል ባይ ነው። ለግጥም
ምትህት ኖቤል የተሸለመችው ፖላንዳዊት -Szymborska
“ ቁጥር ፍለጋ ተራ ከሚጠብቁ ዜሮዎች ይልቅ፥ ብቻቸውን የቀሩ ነፃ
ዜሮዎችን አመርጣለሁ።” ብላ ነበር፤ ዜሮን እየፈለፈለች መደርደር።
ኤፍሬም ዜሮን ጮቀን ለቀቅ ሲያደርግ ታግተው የነበሩ ቁጥሮች
የሆነ ሽንቁር ጥሰው ሲያፈተልኩ ስንኝ ደቀነላቸው።

ምንም ከሚሆነው

ደርቆ ከምናየው፥ ከባዶ ባይ ቅዳ

ይህ ነው የህይወት ትርጉም፥ የመፍጠር ዕዳ

ምንጩም ባዶ ባይሆን፥ መቅጃዉ ነው ቀዳዳ።

[ገፅ 110]

መጀመሪያ ያነበብኩት ለስብስቡ ርዕስ የታጨውን “ኑ...
ገድገዳ እናፍርስ” ሆነና ወደ ሌላ ገፅ ለመሻገር አይፈቅድም።
ሀዘንን እውጭ ለመከተር ዙሪያችን የገነባነው ግድግዳ፥ ለመደለት
ምክንያት የሚሆነን ክስትት ጭምር ገድቦብናል የመሰለ
አንድምታ ርዕሱ እየጠራ ያሳስተናል። እውቅ ፍልስጤማዊ-
እስራኤላዊ ገጣሚ ማህሙድ ደርዊሽ የመሰከረው ታሰቦኝ።
“Poetry and beauty are always making peace. When
you read something beautiful you find coexistence; it
breaks walls down” ላህይና ሥነግጥም ሰርክ ዕርቅ ላይ
ናቸው። የሆነ ውብ ፅሁፍ ስታነብ ተጣጥመህ ታዘግማለህ፤ ይህ
ስሜትህ ስንቱን ግድግዳ ይንዳል የመሰለ ፍካሬ ከኤፍሬም
ስንኞች አይዘልቀንም -- የማያፈርሱት፥ ዘብ የሚቆሙለት
ግድግዳ አለና። የደም ግባትና የቅኔ መፈቃቀድ እንዳለ ሆኖ።

አባይ ወንዝ አይደለም

ምድረ-በዳ የሚከድን ረጅም ምራቅ ነው

የሀበሻን ተንኮል

እገዢ ተፀይፎ-መሬት ላይ የተፋው፡፡[76 30]

ለምን ይህ ምስል ሌላ ወንዝ -እንደ አዋሽ- አልተካውም?
የእስከ ዛሬ 'አባይ' አፈር እየናደ ባዕድ የመቀለብ ቁጭት ለትፋት፣
ለሀበሻዊ ተንኮል ዳርጎታል፡፡ እንዲህ የተንገረገገ ተንኮል አለ
ወይ? በ"በግራጫ ቀለሞች" ረዘም ባለ ግጥሙ፣ የሚያወያዩ
ምስሎች ተፈቃቅደው ለቅርፅም ለጥልቀትም ይነበባል፡፡

ሰፍፁም ዝምታ ህሊናዉን ሰጠ

ካሬት የህይወት ቀለም ሀሳብ በጠበጠ

እነርሱም

ህይወት አስጠልታዉ

መርዝ የተጉነዉ ደራት ዓመት ህፃን፤

ሸበት ጉንዳን ሆኖ

አናቱን የበላዉ ገዙፍ አረጋዊን፤

ሀሰቱ ደገሞ

ሰዉ መሆን የሌለዉ የሴትነት ዉበት፤

እና

ከእ በላይ ዕዉቀት ካምላክ ጋር መሟገት

ብላ የምትጮህ የባቢሎን ንግሥት

ነበሩ፡፡

... እያለ እስከ ዝምታ ይጨምታል፡፡ "sometimes the

most powerful thing you can say is nothing at all"

ተብሏል፡፡ አንዳንዴ የከበደ ሃሳብ ለማፍረጥ የምትበቃው አፍህን

ስትሎግም ብቻ ነዉ እንደ ማለት፡፡ በበዛ ጋጋታ የተጨቆነን

ዝምታ መተርጎም መቻል ባለቅኔን ይፈትናልና እስቲ ኩ ገደገዳ

እናፍርስ -- የስብሰቡን ምስጢር ለመፈለቅ መደመም ከበጀን፡፡

ክቡሩን በከ ማክበር በሚጓተባተብ ብዕር ፡ -

ግጥም

መነሻ ምክንያቱ ምንም መድረሻ በካቱ የትም ፤ ተጽፎ ቢታይም
በጠይም ብሁና ማደሪያው ስለ ሌላና

ግጥም

ሃብተነቱ እረኞችና ነገሰታት ፣ ወጪዮችና ነብያት ። መገከጫ ምክራብ
ሕይወት ፣ መቅደስ እና ቤተ መንግሥት እንዲሁም የሰው ልብ ፤
መንፈስ እና ቅን ሃሳብ ።

ግጥም

ነፍስ የምትገነጠው የሃሳብ ወይን ፤ መሸተኞቹ ጥቂቶች
የተመረጡ፡ወደ ጉባኤ የሚመጡ ። ለካሉቸው ፎቃም ሃሳብ ፤
መውደቂያ ካገኛቸው ፎቅ እና ጥበብ ከሆኑ የተሰጡ...

ግጥም

ከሁሉ ጋር ከተማመነ ፤ ነፍሱን በሽገላ ካገኘው የሆነ ። በሰገነት
ሊነገር በጥቂቶች እገነት ሌላና የሚጓፈቅ ። የሃሳብ ምንጭ ። የነፍስ
ድርቀት ምጠቃው ሚጠመቀው...

ግጥም

መፃሔውን መግከጫ ፣ ለህተትን መቅጫ ። ኦርጋኒዝትን ማምጫ
መንፈሳዊ በተር ፤ ከጓጉሥ እስከ ህዝብ ማንም የሚይዝ

ግጥም

ታዲሚዎቹ ብዙዎቹ ሳይሆኑ የተመረጡ ጥቂቶች ሌላ የሚኩትና ወደ
ሌላ የሚገቡት ። በብቸኞች ቢፃፍም ወገን ዘመድ እውነት

ይህ "በክፍተቱ መሃል" ከሚለው ግጥም የተጠቀሰው ቅርፅና ይዘቱ እንቀባበለው የነበርን የአማርኛ ግጥም ይጋፋል። ስንኞች ተራርቀው ዜማ ጽጥሯል እንጂ (ተቆፈረ / ተቀበረ) ቤት ለመምታት ሲባል ተጠርበው አልተሰካኩም። ወስጡምት ሐሃዝጡ ዜማ እንዳይነፈጉ ጅማት የመግረፍ ያክል ሳይጣረስ ይደመጣል። [ራሱ ጥበቡ ራሱ አወቀቱ ራሱ አወነቱ እግዜር ተቀበረ] -ራ ራ ... ሱ ቡ ቱ ... ማንኳኳት የመሰለ ከፊል ዜማ ሳይነክስ እሳቦቱ የእግዜር መቀበር፣ ሄዋን በሰይጣን አፈታሪክ ሳትከናከብ የሰውና የፈጣሪ ፊት ለፊት መላተም አልከሰመም፤ ምልክት፣ ፈለግ አስተርፏል። እምነት ሆነ አለኝታ ሲፈረክክስ፣ ግጥሙ ለመፍረስ ስንኞች ሲያዳልጣቸው፣ አምላክ የእንስት ወበት ሲያጠበረብረው ጉድጓድ ተቆፈረለት። የአስተሳሰብም፣ የመቀኝትም ጭብጣዊና ቅርፃዊ ነፃነት አልተገደበም። በ የኢትዮጵያ ጥናት መጽሔት (ቅጽ 36፥ ቁ. 2) አመሀ አስፋው "አረፍተ ስንኝ" የሚሉትን ከተዋስን የመጀመሪያ ሶስት መስመሮች እስከ ተቆፈረ አንድ አረፍተ ስንኝ ይወጠዋል ቢዘረጋ፤ ለጣቂ ሶስት ስንኞች እስከ ተቀበረ ሁለተኛ አረፍተ ስንኝ ነው። "አረፍተ ስንኝ፣ በአራት ነጥብ ወይም በአኩሪዎቹ የሚደመደም የስንኞች ስብስብ ነው ..." [ገፅ 16] አቅማማ እንጂ ኤፍሬም ለአማርኛ ሥነግጥም የረቀቀ prose poem ወይም ዝርግ-ግጥም ማዕደቅ ይችል ነበር። ሀረግና ስንኝ በየግጥሙ ለሚነዝር ሆነ ለተዘዘ ሁኔታ፣ ሥነልቦናዊ መቼት እንደ እንቅስቃሴው ምት፣ ይኮማተራሉ፣ ይለጠጣሉ እንጂ በማስመሪያ አይለኩም። ይህ ኤፍሬም ሥዩምን ከአማርኛ ገጣሚያን -አንጋፋ ያኖ ዘመነኛ-ነጥሉ የግል አምባ-ከፍታ አበጀለት። ሰይፉ ምታፈሪያ ስንኝን እንደ ግጥሙ ርዕሰ ጉዳይ ቢሸነሸነውም ዜማ የተደለዘ በሆነ ንባባዊ ድርቀት፣ ግጥም እና ዝርዝር ይተካካሉ። ለምን ደፊሳ በጥቂት ግጥሞቹ አመፀ እንጂ ከነፃ ግጥም ስልት

በበለጠ ለነባር አድልቷል፤ ይልቅ ያደፈረሰው -እሸቅድምድም- በሚል እጅጉን ውብ ዝርዝር፣ ስለ ሥነግጥም ምንነት የተነተነው አዲስነት ነው። የግጥሞቹ ርዕሰ ጉዳይ ለዘመኑ ሆነ ለዛሬ ያልተለመዱ ነበሩ፤ አንዳንዶቹ ከግላዊ ህይወት በተመዘዘ ስበዝ ይደፋፈላሉ። በአማርኛ ሥነግጥም ኤፍሬም የቀነበበው አወድ፣ ሰፊ ጥናት ይሻል፤ ይህ ሃሌታ ንባብ ስልሆነ እንደ ጡቀማ ይሰመርበት። የኤፍሬምን የእይታ ሆነ የዘዩ አዲስነት ለማጤን በተለይ የሚነበቡ ግጥሞች አሉት። "የሰባች አባት" + "ስልኩ ምስጢራት" + "ግራጫ ቀለሞች" + "ብቸኝነት" + "ኑ... ገደገዳ እናፍርህ" + "መዜቃው" + "የፍሰጋ ህመም" + "ዉበት ከመታመም" + በሌላ ግጥሞቹም የሱ ብቻ የሆነ አንድ ወይም ስንኝ ቅኔን ይመጥናል።

የዚህ ስብስብ ግጥሞች ከአንድ አምስቱ በስተቀር ሲነበቡ አይሰለፉም፤ ዳግም ስንተዋወቃቸው ጥያቄ መቀስቀሳቸው፣ ጥበባዊ ወበት ማፍለቃቸው አይገባቸውም። የኤፍሬምን ብዕር የማይመጥኑ አንድ አምስት ግጥሞች ፈዘውብኛል። "የደሆኝ መፅናኛ" + "ዝና" + "ፍሰጋ" + "የራሱ ዓለም ሰዉ" እና "ሁለተኝነት" ናቸው። የስብስቡ ርዕሰ ጉዳይ ፍልስፍና፣ የማንነት ዕንቁቅልሽ፣ የሌት የፍቅር መዘዝና ፍካት፣ በሀገር ጉዳይ ለመመካትም ለማንንጠጥም፣ ማመንና መጠራጠር፣ እንግልት፣ በደልና መባረቅ፣ አካባቢ ሰውን መወሰኑ፣ ስዕል ግጥምና መዜቃ ለወስጠት ማስታገሻነት... ተቀኝቶባቸዋል። ዳኛቸው ወርቁ በ"አደፍርህ" ልቦለድ የይፋትና ጥሙጋን አዉራጃ ሲገልጥ "... ተራራ ላይ ሆኖ ሲመለከቱት እግዚአብሔር ዓለምን ሠርቶ ሲያበቃ የተረፈውን ትርክምክም ያጉረበት ዕቃ ቤቱ ይመስላል።" ብሏል። ኤፍሬም በሶስት ገፅ ያክል አባይ እንደ እባብ በልቡ እየተሳበ በሌላ አገር መንገሱን የኮነነበት ግጥም፣ አንድ ሁለት ፍዝ ድግግሞሽ ደባበሰው እንጂ፣ ሃሳቡ ሣይሆን ምስሉና ድምፁ ድንቅ ነው፤ ሃሳቡ የተነገረ መሆኑ ላይታወሰን ይችላል። ገጣሚው አበሻነትና አባይን ለማነፃፀር ሌላ እምቅ ሩባኢያት አስነብሮናል።

ህጻናት ተጨቅተዋል
ለዋጭዎች በዕቅድ ወገንዎ የሚያደርዘው
ሰፈር
እዚያ ነበር።

[ገፅ 84]

ባለቤቱ ገለልተኛ ተመልካች ሳይሆን፤ “በቅሶና መዘቃወሙ
የሚያስደረግ ሰፈርን ትርፈቱ የተጋጠመ መንደር፤ ከአዝቅቱ
የሚወራወረውን መፍለቅለቅ መጋረድ እንደማይቻል፤ ልቦናችንን
በሚሰበስብ እንቅስቃሴ ይገዛል። ዓለማየሁ ገላጋይ “በአጥቢያ”
ልቦና የመለመላቸው የሆነ የደስታ ሰንኮፍ ለመንቀል የሰቆቃ
ከምር የሚጠጥሩትን (1999፣ ገፅ 116-133) የጋዩ ገፀባህሪያት
መካከል፤ ኤፍሬም ዉብ ወጣት ሴት የአድራሻዋ መፋቅ ነዝሮት፤
መርፈውን እንዳገኘ ክር የሆነ የተቦጫጨቀ ጎላዌ ለመጣፍ
ተቀኘ።

እወር መስት ወንዶች በበሯ አወፈዋል

ባይተኝትም እንኳ

ለይኝን አይተዉ ብቻ እድሜ ቀጥሰዋል።

መንደሪን የሞሳዉ

የሚገርመዉ ገና

መሰብ መሰ ስቃይ፤ እንስራ መሰ እምባ

የሆነዉ ይህ ቦታ፤

የመንገደኛዉን አይን፤ የመንገደኛዉን ልብ፤ ባዘን እያሳሳ

እሷ ገን ነበረች፤ ቀይ ሰገረዳ፤ የእሾህ መዘወዝ እበባ

እናም ለዚያ ሰፈር

እናም ለዚያ መንደር

የርሷ መኖር ብቻ፤ ለሰፈራ ሰዎች ሳቅ ደፈጥሮ ነበር

ተስፋ ደሰጥ ነበር

ጥጋብ ይሆን ነበር።

[ገፅ 84]

የተናደ መንደር፤ ሳይፈራርስም የጎላዌ እንግልት
ያልገሰሰዉ ዉበቱ፤ በትዝታ ተተክቶ አልተሻረም። ያማረ ሾጣጣ
ሀንፃ ቢበቅልበትም፤ ሎሬት ፀጋዬ “ይኸ እንደኔና እንዳንቺዉ፤
የወበት ዓይኑ የሰለለ / ሰማይ ጨለማ አገጁ፤ እሳት እኮ አይለም አለ /
ያልታደለ!” እንደተነበየዉ፤ ከደሳሳ ጉጆ ያጉነቆለዉ ዉበት መች
ከሲሚንቶ ይፈልቃል? እጉጆ ተጠልሎ የነበረ ትዉልድ
ገጣሚዉን መዝምቶታል። ወይስ ሎሬት አዲስ የተቆረቆረ
መንደር፤ እንዴት ዉበቱ ደበዘዘባችሁ ማለቱ ይሆን?

ኤፍሬም በግጥሞቹ መካከል ነባር የቤት ቀለም ቆጠራ
የመጠጡ ስንኞች ቢያገለግሉትም፤ በእመኮሹ ለነፃ ግጥም -free
verse- ያደላል። ነፃ ግጥም ቤት ሊመታ፤ ሳይመታም ይችላል።
የሀረግና ስንኝ ምጣኔ / እርዝማኔ ቀለም በመቁጠር ሳይሆን
የክስተት፤የተናጋሪዉ አልያም የእፍታዎች ዉጥረትና መርገብ
ኮሽታ የለጠጣቸዉ ያክል ይተነፍሳሉ። እሳይ ከየግጥሙ
የተቀነጨቡትን፤ ቅርፃቸዉን እንደ ስዕል ማስተዋል ይበጃል።

ከገነት ደጃፍ ሳይ

በሃዋን ዉብ ጣቶች

የጥበብ፤ የእዉነት ጉድጓድ ተቆረረ

ሂዋን በሰራቸዉ

በዛ ጥዕቅ ጉድጓድ

ራሱ ጥበብ፤ ራሱ እዉቀት፤ ራሱ እዉነቱ እገዢ

ተቀበረ።

በዚህ ዉድቅት፤ ሂደት

በእገዢና በሰዉ

በዕለቱ መሃል ገን እንደ ክፍተት ነበር

ምዕክት የነበር።

[ገፅ 42]

ወሻ ወበቷን ሲያነፈንፍ፥ እሷ ተቆነጃጅታ የምትጠብቀው
አንዲዬን ሳይሆን ያፈቀረችው ወንድ -soulmate- በመሆኑ
አደባባይና ገመናዋ ይላተማሉ። አጭር ጊዜ መጠበቅ - ልቧ
ለተጣደፈባት ሄዋን - ሙሉ ቀን፥ ሳምንት ካከለስ? መቅረት፥
አለመምጣት እንደ ህይወት ግራ የሚያጋባ የጊዜ መስነጣጠቅ
ሊመታው ይችላል፤ አፍቅራ ችላ ከተባለች ግን፥ ጊዜ ብቻ ሳይሆን
ማንነቷ ተበሳስቶ ትታወክ ይሆን?

ዘመም ካለ ጉጆ የሚርመሰመስ፥ ከመንደራችን
የተላመድነው የፍቅርና የሽሽት ክስተት እንኳ፥ ኤፍሬም በስንኞች
ትኩስነት ይለግሰዋል። የሆነ የኅላዌ ቁርጭራጭ ከብርሌ
እምብርት በማጠራቀም፥ ለአፍታዎች ነቅንቆ ቢዘቀዝቀው
ተፈናጥረው የሚበተኑ ቃላት የሉም፤ መዘዝና እፎይታ
ተደፍተዋል። በ“የፈረሱ መልኮች” ጠርዝ ላይ የተገፈተሩ -
marginalized ግለሰቦች ጓዳቸውንና መንደራቸውን ሳይታክት
ያጤናል፤ በፊልም ካሜራ ተመርጠው ለስንኝ የተረፉ መልኮች
አሉ።

ፈርሶ ሰማየዉ ቤት ስራት ኪሱ ሳለዉ፥

ሁኔታዉ

ክፍት የእንጨት ስጥር

ትንሽ ገደድ ያሉ፥ ልሙጥ ቆርቆሮ በር

መሳ ቅጥ የሴለዉ

ለቅሶና ሙዚቃዉ የማይሰይ ሰፈር

ነበር።

ግን

ፈገገታ የሞሳዉ

በቤቱ ጥበተ ልክ፥ ደስታ የማያጣዉ

ግድግዳዉን የሚያልፍ ሃዘን የወረረዉ

ሳመት ባል

ሳመት ባል ዋዜማ ብቸኛ ቀናቸዉ

እፎይ የሚሰበት

ቅድመ ፎክሎር

ፈላስፋ ተነስቶ እግዜር የለም ካለ
እምላክ የለም ካለ
ፈላስፋው ልክ ነው
እግዜር ነው ፈላስፋው
ምክንያቱም...
እግዜር .. አንዱን አስነስቶ
አፋን በቃል ከፍቶ
እግዜር አለ ብሎ.. ሊያናግር ሲሻ ነው
ያን - የለም አስብሎ.. ቀድሞ ሚያናግረው

ኒ :- ግድግዳ እናፎርስ

ከአፓርታማ ቤቶች
ሠማይ ጠቀስ ኑሮ
በጭቃ ተቦክቶ
መሬት ላይ እሳካሉት የሣር ቤት ጓሮ
የሁለት አባ ወራ
የሁለት እማ ወራ
አንድ ግድግዳ አለ.. ደግሞም አንድ ጣራ
ሽቦታም ያቀፈ ህፃናት ያዘለ ታሪክ የሚያወራ::
እናቶች እህቶች ዝናብ ያስጠለለ
ጎልማሶች ወንድሞች... ፀሃይ የከለለ::...
የሁለት አባወራ አንድ ግድግዳ አለ::...

.....

በወዲያኛው በኩል
ጠርዙ ተሰንጥቆ ግድግዳው ተጎድቷል
ጣራውም ጭስ ጠግቧል
በወዲያኛው በኩል...
ጣራው ምንም አይልም...
ደግሞም ግድግዳቸው ለክፉ ባይሰጥም
ለዚያኛው ደህንነት
ለጎረቤት ህይወት መቀጠል ሲባል ግን መለጠፍ አይችልም::
ምክንያቱም
ግድግዳው አንድ ነው
ጣራውም አንድ ነው
ደግሞም...
ለአንደኛው ቤት ውበት
ይህ ጣምራ ግድግዳ ይፍረስ እንኳን ቢባል
ያንዱን ቤት ገመና ፀሃይ ይሞቀዋል
ስለዚህ...
ግድግዳው አይፈርስም

ጭነት

አንዳንዶች አይጠፉም
ስለ.. አውነት
ስለ.. እምነት.. ታስረው የሚኖሩ
በታጠረ ግቢ
ተወሰነው ያሉ ዓይ እየተጋሩ።
ቆመው የትም ያሉ
ነፃነትን ያሉ።

ደግሞም መሃላችን ብዙኛ ይገኛሉ
ባሉበት የሌሉ
በሌሉበት ያሉ።
ዘወትር አንድ አይነት ህይወት የሚኖሩ
በመብል በመጠጥ ሰብተው የወፈሩ
የሚንቀሳቀሱ
የትም የማይደርሱ...
የትም የሚሄዱ
ጥቂት እንደሄዱ.. የሚንገዳገዱ።
(መሃል)
በሁለቱ መካከል
አለ ትልቅ ሚዛን ከፋፍሎ የሚጥል።
በሚዛኑ ላይ ግን?..
አንዱ በአንዱ ወቶ ሊመዘን እንዳይችል
ይገኛል ልዩነት ለማይን የሚያህል
የወርቅ
እና
የህል፡

የተረታ ትዳር

*

የኛ ነው ከምለው ...የኔ ነው ብለሽኝ
አልማዝ እና ወርቁን
ብርና ነሃሱን.. ሁሉንም ወስደሻል...
ተመልሠሽ ነይ..
የኔ የማልለው..
አንቺ ያፈራሽው..
ዕንባዬ ቀርቶሻል።

ኢፍሬም ሥዩም

ግጥም
ከዕንገል መሃል ሲገባቸው፣ በሰፊው መሃልም ከዕንገል ምንጭ
የመጠክቅ ፡ ሊቀቅ ፡ ከእርሱ የሚታይ የተሰጠው የሚታይ የተከፈለ
የከም ተብሎ በመሠረት የተመሰገነውን ህይወት...
ግጥም
ከከምስሉ ስሜት ህዋሶቹ በካይ የሆነው ሰባተኛው ስሜታችን ከከምስሉ
የሚታይው ፡ ልብ የሚታይ የሚቀበሉው የተፈለ መከሰታት
ለለዚህም
ወደ ተፈላጊ የተጠጋ ግጥምን ያልቅሙ በመከሰታት ያምናልና ከተፈላጊው
የተጋባ ግጥምን ይጽፋል መከሰታትኛ ነውና ።

እነሆ መልእክት ...

ኢፍሬም ስዩም

እኔ

የነባር ፈላስፎች
ታላቁ ጥያቄ...?
'የዚህ ዓለም መኖር ምክንያቱ ምንድን ነው?'...
የሚል ነው።

*

መልስ
የዚህ ዓለም 'መኖር' ተፈጥሮም መገኘት
ትልቁ ምክንያት
የ 'እኔ' መኖር ነው ይህ ነው ፍፁም እውነት።

*

ለለዚህ...
የእኔ ህልው ሆኖ በዚህ ዓለም መኖር
ሳለሙ መፈጠር፣ ምላሹ ከነበር
እንደሌለሁ ማመን፣ የለሁም ማለትም
ሌላኛው መልስ ነው ውሉን አይስተውም
ምክንያቱም...
የለሁም ስላልኩኝ፣ ይሄ ዓለም አይኖርም።

*

ግን
ድንገት
ሆኖ የተገኘ...
አልሆንኩም ማለቱ መሳሳት ከሆነ
ታላቁም ጥያቄ
የፈላስፎች ሳይሆን - የሕፃናት ሆነ።

ያ.. እንዴ ጣሪያ... ያ...እንዴ ግድግዳ
 በዚያ ጎጆ በኩል...
 ለሚመጡት ሁሉ ...
 አስቀምጦ አለፈ... መከፈል የማይቻል እጅግ ታላቅ ዕዳ።
 ሰላም የጠፋበት
 እንቅልፍ የጠፋበት
 ሃፍረት የሞላበት...
 ድህነት እንደ መብት.. የሚዘመርበት
 ገመና... እንደ ፀሃይ ለዓለም የሞቀበት...
 በዚያ ቤት የሚያልፉ አንገት ሚደፉበት...
 ሆነውና አረፉት።
 የሚገርመው ነገር
 ከዚህ ፍርስራሽ ቤት.. ከወለሉ መሃል...
 አያቶች የፃፉት
 ልጆች ልብ ያላሉት.. አንድ ቃል ይገኛል....
 “በዚህ በኛ ጎጆ ለምትመጡ ሁሉ
 ይህን ልብ በሉ...
 የዚህ ቤት ግድግዳ...
 ምስሶ ማገፋ... ታሪክ መሰረቱ
 የአብሮ መኖር ምስጢር.. ውልና እውነቱ
 አያልቅም ተነግሮ..
 አያልቅም ተዘክሮ.. በዚህ ዘመን በኛ...
 ደግሞም ለግድግዳው...
 ለምስሶው ስንል.. ‘የሞትንም እኛው ነን.. የገደልንም እኛ’ ...
 ነገር ግን ምንክልባት...
 እኛን ሞኝ አድርገው
 ቃላችንን ንቀው...
 ትውልዶች ቢነሱ...
 ግድግዳ ሊንዱ.. ግድግዳ ሊያፈርሱ
 እናንተ....

ፈራሾች ዝም አሉ
አፍራሾች አዘኑ እጅግ ተሳቀቁ
በመከራት ምክር...
ከነዚያ ጋር አብረው በአንድ ሥሎ'ደቁ::
በዚህ ታላቅ ስህተት
በዚህ ታላቅ ጥፋት
ማንም አልተጎዳም
ደግሞም የትኛውም ሊጠቀም አልቻለም::
ይልቅ...

ግድግዳው እንዲፈርስ
የመከራት ቤቶች... ደማ ያነሱለት
ጨረስን ያሉለት...
ደማ የጣሉለት...
ከዚያኛው ቤት ይልቅ...
የነሱን ነበረ...

ፀሃይ ያጋለጠው የነውራቸውን ሃቅ::
በህፃናት ምክር...
ዛሬ ላይ ተንዶ... ፈራርሶ ምናየው
ጣራና ግድግዳው...
ነገሩ ነው'ንጂ...
ጥንትም አቅም የለው በፍቅር የቆመ ነው
የዋህ በሚባሉ በአያቶቻቸው::

...
ይኸው ከዚያ ጌላ...
ለብዙ ዘመናት...
በሰላም የኖረው
የሁለት አባወሮች
የሁለት እማወሮች ... ህፃናት ያዘለ

ፀሃይ የከለለ
ዝናብ ያስጠለለ

ይፍረስ ቢባል እንኳ?
የዚኛው ቤት ሀዘን...ለዛኛው መትረፉ በፍፁም አይቀርም::...

...
እኚህ ሁለት ቤቶች
ሁለት አባወሮች
ሁለት እማወሮች...
ይተዋወቃሉ..

ምንም ሳያውሩ.. ቃል ሳይሰነዝሩ
አንደበት ነውና.. ምስሶ ማገሩ::
እና?

ከዘመናት ጊላ.....
የአባወሮች ወንዶች
የእማወሮች ሴቶች
ከአንዱ ቤት ጣራ ስር እንደዚህ መከሩ
ድምፅ እያወፈሩ
እዚያ ቤት ያሉትን በዛቻ ሊያስፈሩ
አብረው እንዳልኖሩ

...
“ኑ ግድግዳ እናፍርስ
ኑ ግድግዳ እንደርምስ
የዚያን ቤት ገመና..
የዚያን ቤት ምስጢር..
ተሰውሮ እንዳይቀር.. ከአደባባይ ይደር!”
እናም

ግድግዳ ሊንዱ..
ግድግዳ ሊያፈርሱ
ከሩቅ ጎረቤቶች
አካፋና ዶማ ሄዱና ተዋሉ
በውሰት መሳሪያ...
በዶማው አፍርሰው በአካፋው ሲዝቁ

ክባይ ፩

አባይ ወንዝ አይደለም
ምድረ-በዳ የሚከድን ረጅም ምራቅ ነው
የሀበሻን ተንኮል
እግዜር ተፀይፎ-መሬት ላይ የተፋው።

ሠባት ወይ

ከሠባት ከፍ አለ
ከአምስት ዝቅ
መፈጠር ብቻ
ሕይወት የሚ
(በዚህ በኛ ሀገር)
አልገባኝም አለ
በጠየቀ ቁጥር
ሰባትን የማያል
አምስትን የማ
ወይስ... የዚህ
ምንም... ምንም
ምኑም አልገባኝ
ምንድ ነው ከፍ
“የሕዝቡ ልብ
የሕይወት ምር
ወይስ አልቦ ቅ
ምኑ..?..
አለ ሌላው
አንድ-ሊቅ-አው
ገና ሳትናገር ገ
ትንሽ ስትናገር
እርሱን አይደል
ምኑ?..
አለ..ሌላው።...
ምኑ ማለት መ
ምንም ምኑም
ከሠባት ከፍ አለ
ከአምስት ዝቅ

እኛን የምትወዱ
ለእኛ የምትሳሉ
ያኔ... ደም አልቅሱ!!!...
ምክንያቱም...

ይኸኛው ተነስቶ ጠላት ሲሆን ለርሱ
ጠላት ሆኗል እና... ለገዛ ለራሱ ::
እናም.. ደም አልቅሱ!"

መሰንቆና-ብቸኝነት

ከሠዓታት-በፊት...

ካ'ዝማሪ ቤቱ- ሥር

የአንድ የወጣት ነፍሥ... ለብቻዋ ቆማ

ፍቅርና ትዝታን...

ከዕድሜዋ በላይ.. ባሳብ ተሸክማ

መጠን አልባ ርቀት

ሰው አልባ ዓለማት

(ተጉዛ-ነበረ)...

ድንገት ከመሃል ግን...

መሠንቆና ዜማ ይጠራት ጀመረ።

...

ይሔ ክቡር ወጣት.. የሀሳብ ጓደኛ

መሠንቆ መቼውን...

ወዲህ ቅረብ አለው.. ወዳ ጥግ ወደኛ።

...

ማነህ የክር አባት..የሙዚቃ ጌታ

ዜማህን ከፍ አርገው...

ግጥሜን ተቀበለኝ መሰንቆህን ምታ

ያዝ...

ያዝ በል ተቀበለኝ...

'አንድ የመሰንቆ ክር የመሰንቆ ገመድ እየገዘገዘ

ተስፋን የተሞላ ብዙ ድምፅ አውጥቶ ልቤን አፈዘዘ።...

እናም...

ካንድ ሰው ዕልፍ ሀሳብ... እንዳልተወጠነ

ውጥኑ ሀሳቤ በክርህ ሙት ሆነ

እድሜ ለሙዚቃ..

እድሜ ለሙዚቃ...

ካንድ ክር ዕልፍ ድምፅ እየተወጠነ

ብቸኝነት ጠፍቷል ደመና እየሆነ።

በዚህ ጊዜ ቁጠራ
የሴት ጥበብ ቀመር
ግራ ላጋግህ ነው....
የሚመጣው መሪ የኮከብ ቁጥር ነው
ከአምስት ከፍ አይልም
ከሠባት ዝቅ አይልም...
“የምን መሪ?” አለ... ቅድም የጠየቀው
“እርሱን አይደል ምላህ” አያለሃሚያውራው
“መልሱን ሣትናገር... ገብቶኛል” የሚለው
አንድ ሊቅ ጠይቆ... ደንቱር ሚሠግው...
የምን መሪ አለ...
ታደያ.....
እኔ
እርሡን በማስረዳት ዕድሜ ለጨርሰ ነው...?
እስከ ጊዜ ይፍታው!

ሠባት ወይም ከምስት

ከሠባት ከፍ አይልም...

ከአምስት ዝቅ አይልም

መፈጠር ብቻውን ሕይወት አይባልም

ሕይወት የሚባልም ምንም ነገር የለም::...

(በዚህ በኛ ሀገር)

አልገባኝም አለ...

በጠየቀ ቁጥር ሊቅነት ሚመስለው

ሰባትን የማያልፍ

አምስትን የማይተርፍ የሕዝቡ ቁጥር ነው

ወይስ... የዚህ ግጥም ቤት መምቻ ሐሳብ ነው...

ምንም... ምንም... ምንም

ምኑም አልገባኝም

ምንድ ነው ከፍ አይልም..

“የሕዝቡ ልብ ነው

የሕይወት ምርምር . ነው....

ወይስ አልቦ ቅኔ የመፃፍ ስልት አለው?”

ምኑ..?..

አለ ሌላው

አንድ-ሊቅ-አውርቶ-ደንቁሮ ሚሠማው

ገና ሳትናገር ገብቶኛል የሚለው

ትንሽ ስትናገር...

እርሱን አይደል ‘ምልህ-እያለ ‘ሚያወራው
ምኑ?..

አለ..ሌላው::...

ምኑ ማለት መልካም

ምንም ምኑም ምንም

ከሠባት ከፍ አይልም

ከአምስት ዝቅ አይልም... እንዳሰኘህ መርምር

(እናም.....
 በፀጉሯ ሰቀላት
 በፀጉርዋ ሲሠቅላት.....
 ምርጥ ሐሣብ መጣለት.....
 (ጥቂት አረፍ አለ...
 ሐሣብ በጠበጠ
 ዳግም ተመሰጠ
 ሕይወት ቀላጠጠ...
 ሳለቀው ሥዕል አራት ዓይኑን ሰጠ

 ይህችን ውብ እንስት...
 የዘፈነ ምሁራን ውበቷን ሲገልፁት
 የሣር መሃል መንገድ ያንገትሽ ርዝመት
 ዘንባባ ቁመትሽ
 ከዋክብት ዓይኖችሽ....
 የሚላት ዓይነት
 ናት።
 ልጅት
 በፀጉሯ ተሰቅላ ዋርካ ላይ ምናያት።
 ሠዓሊው...
 ሰቅሏት እንዳይገድላት
 ሣሣላት።
 እናም...
 በፀጉሯ ሰቀላት...
 በፀጉሯ ሲሰቅላት...
 ጭንቀቷ ቢበዛ ጣሯ ቢያሰቃየው
 ልጅቷን ቢወዳት
 ልጅቷን ቢያፈቅራት
 ልጅቷን ቢያዝንላት
 አንገቷ ላይ ታንቆ ራሷን ሰዋላት
 ራሱን ቢሰዋ ...ራሷን ገደላት
 ከከንፍር የማይዘል የሠዓሊ ብልሃት
 የሚገርመው ነገር...
 ይህንን ሲሠራ...
 የሚሥለው ግጥም

ለሚፈጥረው ዓለም... ያሰፈረው ቀለም...
 ጀ
 ፀሐይ ሣይዳስላት
 ዝናብ ሣያርሳት
 አልኮል ሣይጠጡባት
 ውብ ሴት ሣያቅፋባት...
 ያላንዳች ጨዋታ ያለላቅ ያለፈች የቅዳሜ ዕለት
 እና
 ሁለተኛው...
 ብዙ ድብልቅልቆች...
 የክፉ ሠው ፊትን ልብ ያሉ ሕፃኖች
 ቺ
 ሕይወት ሥትሰክር ሞት በርጋታ ሲጓዝ
 ባህር ዋና ሲሆኑ ብርሃን ሲቀዘቅዝ
 እንዲሁም...
 አራተኛው ቀለም...
 በጠራራ ፀሐይ
 ምንገድ ዳር የተኛ የጎዳና ፉዝ
 እና...
 ከመነሻ በቀር...
 መድረሻ የሌለው የእመሻሽ ጉዞ
 (ነበሩ)።...
 እንግዲህ...
 ከዚህ ሁሉ ጎላ...
 ከኔ በላይ ዕውቀት ካምላክ ጋር መሟገት
 ብላ የምትጮህ የባቢሎን ንግሥት
 ከጫጫታ መሃል በሚገኝ ጫጫታ
 ብሩሻን እንስታ ቀለሜን አጠፋች
 በእርጅና ዘመን
 ዳግም በሚፈጠር
 በልጆች ጨዋታ ትርጉሜን አዛባች
 እናም ለኔ ግጥም
 እናም ለኔ ሥዕል
 እንዲህ የሚነበብ ርዕስ ሰጠችኝ
 አበቦች አስጠሉኝ
 ለምለም አረንጓዴ ቅጠሎች ቀፈፉኝ።

ስለ ሸራ ፈንታ ወረቀት ዘረጋ
በቀለሞች ምትክ ብዕሩን አነሳ...
ትዝታውን ሊፅፍ...
(በተቀመጠበት...
ለፍፁም ዝምታ ሕሊናውን ሰጠ
ካ'ራት የሕይወት ቀለም ...ሐሳብ በጠበጠ
(አነርሱም.....)....

ሕይወት አሥጠልታው
መርዝ የተነሳፊ ያ'ራት ዓመት ሕፃን...
ሽበት ጉንዳን ሆኖ...
አናቱን የበላው ..ግዙፍ አረጋዊን..
ሁለቱ ደግሞ...
ሰው መሆን የሌለው የሴትነት ውበት
እና...
ከኔ በላይ ዕውቀት ካምላክ ጋር መሟገት
ብላ የምትጮህ የባቢሎን ንግሥት
ነበሩ::....

...
(እናም).....
እኒህ ተበጥብጠው
እኒህ ተደባልቀው
እንባን ባይነጥሙ ሞልተው...
ወረቀት ሸራው ላይ... በዚህ መልኩ ሣለው::....
ንድፍ...
አንድ ትልቅ ዋርዳ ዕድሜ ጠገብ እንጨት
ወፍ የማያርፍበት ጉጉት የበዛበት
ከዋርዳው ላይ ደግሞ የውብ ሴት ሥቅለት
ሴቷ አንገት ላይ ደግሞ...
የሌላ ሰው ሥቅለትየሌላ ሠው ሕልፈት
ይታያል...
በራናው ላይ ፊደል
ፊደሉ ላይ ምሥል

ከምሥሉ ላይ እውነት....
የሕይወት የሕልፈት የውበት አዝመራ
በፊደል የሚታይ በወረቀት ሸራ
ይገኛል::....
ልጁ....
ለፈጠረው ዓለም
የሚሥለው ግጥም
ከሕይወት የቀዳው የደፈረው ቀለም
፩
ጋዜጣ ሣይገዙ
መጽሐፍ ሳይገልጡ
ያለምንም ተግባር ያሣለፏት ዕለት
እና
፪
ባለው ብር ጠጥቶ
ቦርሣውን አራቁቶ
(ካደረ በኋላ)...
፫
ራስ ምታት ይዞት...
ለቡና አቅም አንሶት...ቆሞ ሚንከራተት
ዕሁድ ከሠዓትን...
የሚመሥል ዓይነት የምስኪን ሰው ሕይወት
ነበር::
የግጥሙ ስዕል...
እንደ ጭንቀት ሌሊት የፀጉርሽ ርዝመት
የሚሉላት ዓይነት...
የልጅቱን ፀጉር...
አንድ ላይ ጠቅልሎ እጆቿን ጠፍሮ
ከ'ጁ
የተረፈው ዋርዳ ላይ ተቋጥሮ
ይታያል::....
ሠዓሊው....
ልጅቷን....
ሰቅሏት እንዳይገድላት
አዘነ ሳሳላት

ሠክስቱ ምስጢራት

እናም...

እኒህን ሦስት ምስጢሮች ስነግርሽ

አልገባኝም እንዳትይ ነው...

አደራ የምልሽ

፩...

አንደኛ ልንገርሽ

ምንም ያልነገርኩሽ እንዳች ምስጢር የለም

ሁሉን ለምተሸዋል..

አብረን ከዚህ ቀደም::

፪...

ሁለተኛው ያው ነው

ራሱ ምስጢሩ... ከየት የመጣ ነው?

፫...

ሦስተኛው ነገር ግን የልቤ ላይ ፍሬ

የገመትሽው ካለ... እርሱ ነው ምስጢሩ::

እብደት

ከዚህ ሁሉ ጌላ...

ወይናችንን ንቀን ጫጫታ ቢወገድ

ተመስጦን አርምምን ሕሊናችን ቢለምድ...

ዝም ማለት ብንችል ለጥቂት ቅፅበታት

ከሕላዌ በላይ እርሱ ነበር ዕብደት::

ያላየሽኝ ዕለት...
 ሳምንት እና ዕለቱ ካለፉ በኋላ-ተገናኝን እና
 እንቺ ማክያቶ-እኔ ጥቁር ቡና
 እየጠጣን ሳለ ...
 ሶስተኛዋ ልጄን አርግዝለሁ አልሸኝ
 ስም አወጣንላት 'ናፍቆት' እንድትሰኝ

፬

ከኔ ጋር ተኝተሽ
 የሌላ ስም ጠራሽ የእኔን የሚመስል
 ካንቺ ጋር ተኝቼ
 የሌላ ስም ጠራሁ የእንቺን የማይመስል
 አራተኛ ወለድሽ
 'ማየት መልካም' ብለሽ...
 ማየትን ስንወልድ...
 አዲስ ነገር የለም ሁሉ እንደነበር ነው
 አምና እንደ ዘንድሮው
 ዘንድሮም እናዳምናው
 ሰው ነው የሚጠፋው አይንና ህሊናው።
 የአምሮት የምኞት በኖበት ዐቧራው

፭

አምስተኛ ልጄ
 ልክ እንደ ንቅላት...
 ሁሉም የማትጠፋ ከልቤም ከእጄ
 ከሁሉም አብልጣ ብቸኛ ወዳጄ
 አምስተኛ ልጄ...
 እንቺን መሳይ ሆና
 ውበት.. ደም ግባትዋ..ተክለ-ቁመናዋ
 'ቅናት' የምንላት የስም መጠሪያዋ!!..
 የሚገርመው ነገር
 ቅናትን ስንወልድ ቤታችን ደረጀ

ቅናትን ስንወልድም ፍቅራችን አረጀ።

*

፮

አምስቱን ወልጄ እኔስ መች እርም አልኩኝ
 ማየት መልካም ብዬ ሌላ 'ስም' ደገምኩኝ
 የሚገርምሽ ነገር
 ለእኔ እና ላንቺ በር
 ይሄ ምስጢር ነበር።
 የደገምኩኝ እለት-ማታ ስንገኛኝ
 እንቺ አታውቁም እንጂ...
 ለሙቀት ለእቅፍሽ አዲስ ሰው ነበርኩኝ
 እንቺ አታውቁም እንጂ
 ይህ ነበር ጥበቡ
 ይህ ነበር ምክንያቱ
 የተሰኘሁበት የ'ፀፀት' አባቱ።

*

፯

የሚገርምሽ ነገር
 ሳላቅ መስለሁኝ ነበር ሥጋዊ ባንቺ በር
 እኖራለሁ እንጂ የማያውቅ መስዬ
 እኖራለሁ እንጂ
 ምስጢሩን በጉያ በእቅፌ አዝዬ
 የፍቅር.. የእልህ.. የናፍቆት.. የማየት..የቅናት.. የፀፀት..አባት ነው ተብዬ
 እኖራለሁ እንጂ
 ለሜን ብዬ
 ይሁን ብዬ.. ተቀብዬ..
 እንጂ
 እንዳትሳሳቺ
 እኔ- አሳዳጊ እንጂ..
 የሠባቱም አባት 'ሰው-መሆን' ነው ስሙ.. ማወቁን ተረጂ።

በክፍተቱ መሃል

ከገነት ደጃፍ ላይ
 በሄዋን ውብ ጣቶች
 የጥበብ..የእውነት ጉድጓድ ተቆፈረ
 ሄዋን በሰራችው
 በዛ ጥልቅ ጉድጓድ
 ራሱ ጥበቡ..ራሱ እውቀቱ.. ራሱ እውነቱ እግዜር ተቀበረ።
 በዚህ ውድቀት.. ሂደት
 በእግዜር እና በሰው..
 በሁለቱ መሃል ግን.. አንድ ክፍተት ነበር
 ምልክት የነበር።
 ያልታደለ ፍጥርት
 እውቀትን
 እውነትን.....ጥበብን ሊሠፈር
 ዕልፍ አእላፍ መልአክ በሠው ቤት ሊዘምር
 ያለ ሥፍራው ገብቶ ተሠልፎ ነበር።

፩ቅር ምን መሰለኸ?

እንደፅጌረዳ እንደ ሱፍ አበባ
በመልካም ጠረኑ መንፈስ እያዛባ
አጥብቀው ሲይዙት ሊሰበር ያዘማል
ትተው እንዳይሄዱ በመፃዛው ያስራል
ፍቅር ምን መሰለኸ?...
ዕድሜን ማባበያ ዘመን መሸንገያ
ሀልምን ማሳጠሪያ የአምላክ ስጦታ
ብዙ መሸቶችን አስሮ የሚገታ::
ይህን አላውቀውም..
ከማውቀው ነገር ላይ የምነግርሽ ነገር
አበባ ታቅፌ ዘላለም እንድናር
ወይም ጣቴ መሃል አበባ እንዲሰበር::
ትዝታስ ምንድ ነው?
ትዝታ ቅዠት ነው..
የሆነትን ነገር ባልሆነኩት የሚሉት
ወይም አሁን ቢሆን ብለው የሚመኙት
ግን
ይህን አልፈልግም..
የዘመን አስታዋሽ የአበባ እርጋፌ ደራርቆና ወድቆ
ተመልከት እንዳይለኝ ..ውበትሽ ላይ ስቆ
አንቺ ላይ ተሳልቆ::
ይህ ሁሉ ቢሆንም..
ውበትዋ ለከዳት ጠውላጋ አበባ ውሃ እሆናለሁ
የሕይወትን ንፋስ አተነፍሳለሁ..
እርጅናን ለመግደል ውቢቱን አበባ መፃፍ እችላለሁ
ፍቅር ምን መሰለኸ? ...

ተስፋ

ሰማይ ከሰል መስሎ
ዕንባን ልቡ አዝሎ
መብረቅ አሰምቶ
በሰባ 'መት÷ ንጉሥ ፍጥረት ላይ ደንፍቶ
ሳይዘንብ ከዋለ
ሳይዘንብ ካደረ
የገበሬ ልቡ
በዝናቡ መቅረት÷ፍርሃትን ከጫረ
...መሬት ጦም ከዋለ
ተስፋ ከሰለለ
ተጠያቂው ማነው?
እግዜር ነው?
ሰማይ ነው?
ጥፋተኛ ተብሎ ከሸንጎ የሚቆመው::
* * *
የሰማይን ጥቂረት ተስፋ ላደረገ
አንገቱን አስግኝ ዝናብ ለፈለገ
ለምስኪን ጦም አደር
...ለራብ ለችግሩ ተጠያቂው ማነው
እግዜር ነው?÷ተፈጥሮ
...ተስፋ ጦም ካደረ መሬት ተቆፍሮ::

ቀኝ እጅዋን አንስታ ፀጉሯን ዳበሰች
ወደ ግራ እግሯ ቀኝ እግሯን ደረበች

የእርሷ

ቀሚሷ ከፍ አለ ጭኗ በጣም ጎላ

የርሱ

ወንድነቱ ሞቀ ጉንጨቴ ከፍም ቀላ

እርሷ

ከበርሳዋ መሃል ቻፒስቲክ አውጥታ ከናፍሯን ቀባች

ከንፈሯን በከንፈሯ እየደባበሰች

ያም ሆነ ይህ ግና ? ያሳዝናል አለች

በጣም ያሳዝናል

ጨጓራን ይልጣል

ጉበትን ያበግናል

ቆሽትን ያሣርራል

ደግሞ ጠየቀችው

እኔ ለመሆኑ መቼ ነው ? አለችው

...

እርሱ

አንገቱን ሰበረ

ማውራት ተቸገረ

መቼ ነው ብለሽ ነው

የሰው ልጆች ጥንትም በፊት ስንጀምር

አምላክ በመዳፉ ሲሰራ ካርብ አፈር

ጊዜን ስንጀምር ጊዜ ሸሽቶን ነበር

አየሽ የኔ እመቤት

ባናውቀው ነው እንጂ ወይም ብንንቀው

ጊዜ ሚገነባው

ጊዜ እየሞተ ነው::

ብራ ፀሐይ ያልነው ፈጥኖ እየዳመነ

ተጀመረ ያልነው ፍጥሜ እየሆነ

በጊዜ ጀርባ ላይ

ጊዜ የዕለት ስሙን ለወጣ ብንልም

ሁልጊዜም አሁን ነው ሌላ መቼ የለም!!

...

እርሷ

ተው ብዬህ አልነበር

ይቅር ብዬ አልነበር

ነግራህ አልነበር

ቃላት ፍቅር መሃል የሴት ቅስምን መስበር

ተው ብዬ አልነበር!!?

ይልቅስ ንገረኝ

እውነቱን አስረዳኝ

ተስፋ ቅስሜን ሰብረህ ጣለው

ፍቅር ልኬን ልክ አሳጣው

እንዴት ነበር

መተሳሰብ ...መተማመን

መፈቃቀርመከባበር

ቀልድ ሊሆን ልቦናህን የጀመረው ለማሻከር

እርሱ

....

ቡናውን ጨርሶ ሲነውን ልብ አለ

ያን ቀን የሚመስል ምስል አስተዋለ

ቡናው እድፍ መሃል

ተራራ ሚመስል

ቁልቁለት ሚመስል

ጭኗን የከፈተች ሴት ልጅ የምትመስል

ጥቁር ጭላጭ ስዕል

አየና ልብ አለ

የሆነ ቀን ምሽት ቀልቡን እንደጣለ::

....

የምንገኘው- ቱሮ

ከመቅደሱ- ገባች...

ላልሰመረ- ስለት

ላልተሰማ - ጸሎት

-

ስለቷን አገባች... ምጽዋቷን ሰጠች

ፈጣሪ ዝም- ብሏል...

ጸሎቷን- ረስቷል

ጥያቄዋን- ንቋል...

ተስፋ- አልቆረጠችም

በሩን-ታንኳኳለች...

ያንድ-ቀን ተስፋዋን.. ዛሬም-ታሰማለች::

ጸሎት- ታደርሳለች

ሰለት- ትላላለች::

ታዲያ...

ሴቲቱን- መች- ገባት - የአምላኳ ስራው

ባታውቀው- ነው'ንጂ... አንዳንዴም ፈጣሪው

አንድ-ሰው - ሁሉ

ሲፈሩት.. ጨነች.. ነው

የከጓድ ባፍቴሪያ ሊኸም ትዝታ

ከሁለታችን መሀል ክብ ጠረጴዛ

በቆንጆ ሴት ልጅ ጣት ደረቱ እየወዛ

ከኔ ፊት ልጆቿ ፊት ለፊቷ እኔ

ፊቷ ማኪያቶ ጥቁር ቡና የኔ!!

እሸትሬይ

ካሸትሬ ጎን መጽሀፍ

እና መነጽርና ቁልፍ

ይታያል

(ከጠረጴዛው ላይ)

.....

ልጅቷ?

ዓይኑን ታየዋለች

እየተገረመች

እየተደነቀች

ልጅ

ዓይኗን ይሸሸዋል

ካይኗ ይከደናል::

ልጅቷ

በልንጂ ንገረኝ እውነት ነው ? አለችው

ልጅ

ፀጉሩን እያሸ

ዓይኗን እየሸሸ

ምን ብዬ ልንገርሽ ምንድነው ሚባለው?

ዘጠኝ ሰዓት ያዩት ህልም ነው ሚመስለው

ለነገሩስ እውነት የሚያውቁት ውሸት ነው

...

ወሬውን አቋርጦ

ቡናውን ሲያነሳ ማኪያቶዋን ያዘች

ሙዚቃው

የነደደ ሽማ ግማሽ የቀለጠ
የአበባ ክምር ላንቺ የተሠጠ
በብርጭቆ ግማሽ ወይን የተቀዳ
ሮዝ የተቀባ የቤቱ ግድግዳ።

*
አንቺ የለበሰሽው ረዥም ሃምራዊ
ከላይ የኔ ሽሚዝ ደማቅ ሰማያዊ
የቀለበትሽ ቀን
የቀለበቱ ቀን...
በጥቂት ወዳጆች ዙሪያችን ተከበን
ዝም ብለሽ ዝም ብዬ
ድሮን ለማስታወስ አንቺን ተከትዬ
ያለቃል ተግባብተን
ያለድምጽ አውርተን...
ሙዚቃው ትዝ ብሎን ወደ ጊላ ሄድን።

*
በሰሱ ፈገግ አልሽ.. በአይኔ ጠቀስኩሽ
ልብሽ ያወራኝን በአይኔ መለስኩልሽ
ድንገት በዚህ መሃል...
አብራሽ የተማረች የጥንት ጓደኛሽ
ዝቅ ብላ በጆሮሽ.. ያልተሰማኝ ነገር ትንሽ አወራችሽ
በደማቅ ፈገግታ ዐይኖቿን እያየሽ?
እጅሽን አንስተሽ... ደረቷን መታሻት
እየሳቀች ሄደች...
ሰው መሀል ደመነች...

እኔ በበኩሌ...
እንዲህ ያለን ወሬ መተርጎም አልሻም
ምክንያቱም...
የሰሜትን ሃሳብ 'ቃል መሃል' ሲፈልጉት አያምርም
ደስ አይልም።

*
ጎኔ ቁጭ ብለሽ ጎንሽ ቁጭ ብያለሁ

የመጀመሪያው ቀን
ከከተማ ወጥተን
በአንድ የሰማነውን ሙዚቃ አስባለሁ።
ሃሳቤ ዝግ ሲል
ካዳራሹ መሃል ወዳጅ ይሳሳቃል
ሙዚቃው ይጮሃል

*
ትንሿ እህትሽ
ወዲህ ወዲያ እያለች ሀዘቡን ታዋራለች
ወንድምሽ ጥግ ላይ
ጓደኞቼ መሃል ትክዝ ብሎ ቆሟል
አውቃለሁ
ታውቂያለሽ
እህቱ ስትዳር፥ ወንድም ይከፋዋል
አባት ይከፋዋል
እናት ይከፋታል
ደግሞም...

እንዲህ ያለን ስሜት፡ሃጢአት እንዳይባል
ሰማይ ብራና ላይ... ፈጣሪ ጽፎታል
እንዲህ ሲል
"እናትና አባቱን.. የሰው ልጅ ይተዋል
ከወደደው ጋራ በአንድ ይተባበራል"
እና

ሄድኩኝ ወደጊላ

ሙዚቃ ፍለጋ..

ትዝታ ፍለጋ..

የመጀመሪያን ቀን ሁኔታ ለማየት ልቤ ተዘረጋ...

ነጩ ላይ ቁጭ ብለሽ

ነጩ ላይ ተኝቼ

አብረን የሰማነው ሙዚቃ ትዝ አለኝ

አብረን.. ያደመጥነው... በግራዬ ይገፍሽ.. በቀኝሽ አቅፈሽኝ

ትዝ አለኝ ሙዚቃው

ያኔ ያደመጥነው...

እነሆ ሙዚቃው

ጥፋት ህመም

እኒህ ገጣምያን
እኒህ ደራሲያ
እኒህ ሰዓሊያ...
ለስቴ አማልክቶች
ረዳት ፈጣሮች
ሦስቴ ይስታሉ
ሦስቴ ይከዳሉ...

፩ ሃሳብ ሳይመጣ እንጻፍ ይላሉ

፪ ሃሳብ እንዲመጣ ሃሳብ ያስባሉ

፫ ሃሳብ ሲመጣ ሃሳብ ይመርጣሉ

ትተው ይነሳሉ።

0

የድህረ ምረቃ መጽሐፍ

በአንዲት ትንሽ ሀገር

በአንዲት ደሃ ሀገር

ተስፋ በሌለባት

ዝነኛ ሰው ሲሆን ባልተጠበቀበት

ደስታ ነው ሚሆነው

ጥጋብ ነው ሚሆነው

በሀገሪቷ ሰዎች

በድሆች በሀብታሞች።

የሀገሪቷ ሰዎች ሁለት ለበባቸው

ጥቂት ባለፀገች...

ሊበሉ ሊጠጡ

ሊሰክሩ.. ሊጻፉ ሞት አይቀርም ብለው

ብዙዎች ድሆች ግን..

ፍጹሙ ደስታቸው

ዝነኛው በሞቱ ስለቀደማቸው።

እርሷ
መናደድ ጀመረች
ድምጿን ከፍ አደረገች
እውነት ? ... ሆኗል ? አለች

እርሱ
ነግራሽ ነበረ
አውሮፔክ ነበረ
እውነትን ሲያውቁት እውነቱ ይጠፋል
ምክንያቱም እውነት ...
የሚታወቅ ውሸት መሆን ይጀምራል
እናም

ንግግሯን ሳይሆን ድምጿን በጣም ፈርቶ
በቃ አትበሳጪ

በቃ አትናደጂ አላት ተረጋግቶ

እርሷ

በትኩረት አየችው

በቁጣ አየችው

በትወደውም እንኳ በመጠን ናቀችው

እናም

እንባዋ እያነቃት

ሣግ እየረበሻት

እንዴት

ለምን

እንዴት

ሳግ እየረበሻት ! እንባዋ እያነቃት

እንዴት አልበላጭ እንዴት አልናደድ

ተቃጥላ ባለቀች ሻማ ላይ በትቀልድ

ለምን አልናደድ::

ብላው

ጥላው ወጣች
አይኖቿን እያሸች

....

ለሁለተኛ ግዜ

ከፊቱ ያለውን ሲኒውን ልብ አለ

ቡናው እድፍ መሃል

ተራራ ሚመስል

ገደል የሚመስል

ጥቁር ጭላጭ ስዕል

ጭኗን የከፈተች ሴት ልጅ የምትመስል

ምስል አስተዋለ

አየና ልብ አለ

የሆነ ቀን ምሽት ቀልቡን እንደጣለ::

•ለ ኢሽታር

እምነት ቅዱስ እውነት

የምናምን ዕለት
ፀሐይ ትዞራለች
ባስራ-ሁለቱ መስኮት ገብታ ትወጣለች

የምንጠይቅ ወራት
መሬት ትዞራለች
ያማኝን ልቦና... ሽፍታ ታደርጋለች

በገጣሚ ምናብ
ከንቱ የምነት ዓይን ከንቱ ፍልስፍና
ለማይ ነው የሚዞረው...
ምክንያቱም..
የትላንቱን ኮከብ ከትላንቱ ቦታው
ዛሬ ላይ መች አየው?...

ትዝታ...

እኔና ሃሳቤ...
ፊቴ ጥቁር ቡና...
ቡናው ጠረን መሃል ካንድ ትዝታ ጋር
ሥንት ነው ትዝታ?
ምንድን ነው ትዝታ?
ለው ነው?ሥፍራ?ቦታ
ምንድን ነው ትዝታ::

*
ምን ነበር ሁኔታው
ልናረው ሥጅምር...
ጊዜ ፍጥነት መሃል.. ትውሥታ የሆነው
ትዝታ... ምንድን ነው?...
ዘፈን ነው ቀረርቶ
የራሥ መደለያ የሃለት ቀበቶ
ምንድን ነው ትዝታ
ትውስታ እንዳይባል.. ራስ ሊሸነገል
ፀፀት እንዳይባል..
ጊዜ ሊያሸንፍ ነው.. የራስ ክብር ሊጣል
ሃይኖሩ ማስታወስ ጊላ ዕድሜን መናፈቅ
መናፈቅ...
መናፈቅ...
ባሣብ ወደጊላ ..ራስን ማንፈቅ

...
ይመሥለኛል እኔን..
ከጠረጴዛው ላይ ቁጭ ብዬ ማየውን..
ባሣብ የተረሣ..
ቀዝቀዝ ያለ ቡና.. ተቀድቶ የቆየ
ጭላጭ የጉደር ወይን.. ፊቴ.. የነበረ
ንፁህ የምንጭ ውሃ መድረቅ የጀመረ
ጥውልግ ዕጌሬዳ የተሠባበረ
ይመሥለኛል እኔን..
ከጠረጴዛው ላይ ..ቁጭ ብሎ ማየውን..
...

“ከዋክብት አረግፈው እግርሽ ስር ይውደቁ
 ሮዝና ጀዝሚን ሊሊና ሳሮኖች በፊትሽ ይላቁ
 ፀሐይ ስትበረታ ፊትሽን ሊከልል
 ከአናትሽ በላይ ተራራው ከፍ ይበል።”

ልሥልስ አረንጓዴ...
 ሀይወት ያለው ቅጠል
 ይዘርገፍ መሬት ላይ ዙሪያሽን ይክበበው
 ለወገኖች እንጂ...
 ለእንዳንቺ ዐይነት ሴት ቀይ ምንጣፍ ምንድነው?
 በምን ምክንያት ቢሉ
 በምን ምክንያት ቢባል
 ከተፈጥሮ በላይ ገዥ እንዲሆን ልዑል
 የሰው ልጅ ለክብር ጥንቱንም ተሰርቷል።”
 ይህ ነበር ሁኔታው
 ይህ ነበር ሙዚቃው
 ፍቅርን ስንጀምር ለሁለት የሰማነው...

ጊዜ

እግዜር
 በምድራችን የተከላት
 ጊዜ የሚሏት- ጽጌረዳ
 ገና እንኳን ሳታብብ ገና ሳትፈነዳ
 ጨለማዋ እሾህ
 ጨካኛ ቢወጋት
 ወግቶ ቢያሸንፋት
 የልቧን አወራች
 እውነት ተናገረች...
 ነገ በማለዳ... ዛሬ ሚች ነኝ አለች።

ቁም ነገራችን ላይ ፈገግ እያለብን
ሌሊት የፃፈውን ግጥሙን ሊያሰማን
ርዕሱን ነገረን
“ብቻዬን ነኝ” አለን።

ብቸኝነት...

ግራጫ ነፍሳችን ከንፏን ሊሰባብር
ወተቱን ሳንጨርስ አጥንት እንድንሰብር
የሀሳብ ዙፈትን ይዘረጋው ጀመር...
ብቻዬን ነኝ አለን....
እኛን ግን ጨነቀን ዕልፍ ሰው መሰለን
ከንፉ ተለቀብን
ከበደን ጨነቀን
ብቻዬን ነኝ ሲለን ሁለት ሀሳብ ገባን
አንድ...

አንደኛ የናቀን
እኛን ያገለለን...ሰነፎች የሚለን
መሰለን።
ሁለት...

ሁለት ያወቀብን
ከፋት ተንኮላችን
አድማ መምታታችን
መግደል ቢያቅተን ማግለል መቻላችን
ስም ማጥፋታችንን
ያወቀብን መስሎን
“ብቻዬን ነኝ” ሲለን
በጣም ደነገጥን
ከእኛ መካከል...
እንደኛ ሚያስበው
እኛን... ሚመስለው
አንድ አይነት የሆነው
ጭቅጭቅ አማረው

ግጥሙን አቋረጠው
“እኛ ምልህ?” አለው...

*
ብቻዬን ነኝ ያለው የፌዝ ላቅ አሳየው

*
ሲጋራውን ጥሎ በግሩ እየረገጠ
ለአስተናጋጁ የቡናውን ስኒ በጁ እየሰጠ
ከጨቅጫቃው ወጣት..
ስጋ ቅብ ግንባር ላይ ባይኑ እንዳፈጠጠ
ምላሽ ይሰጥ ጀመር...

“የግጥም ሞት ሌላ....
ዓለም ሀሳብ ሆኖ ሀሳብ የጠፋ ለት
ከቃለት ከፊደል የተሟገቱ ለት
ባልተሰጠ መክሊት እናትርፍ ያሉ ለት
የግጥም ሞት ይሄ መቼ ብቸኝነት።
እያለ ሲያወራ...

የጨቅጫቃው ወጣት...
ዓይኑ ወለቀበት
ምላሱ ረዘመ ..ከከንፈሩ አልፎ መሬቱን ነካበት።...
ብቻዬን ነኝ ያለው?...
ለዚህ ለአንድ አይነት
በጣም አዘነለት።...

እናም
ከውዳቂ አፈር ዓይኖቼን አንስቶ
በልብናው ዕንባ አባራውን አሸቶ
የነትራካው ወጣት...
ወላቂ አይኖቼ እስኪደርቁ ድረስ
ደሞ ሌላ ጥበብ
ደሞ ሌላ ሀሳብ
እስቲ ስሙ እያለ
በውብ ቃላቶቹ ልብ እያማለለ
የእኛን የልጅ ሀሳብ ወዲያ እያቃለለ
ደሞ ሌላ ቡና ድገሚኝ እያለ
ሳልሳይ ትንባሆውን እያቀጣጠለ

ንፁህ ምንጭ የነበር
 አበባ የነበር
 ከዕንፋሎቱ ጋር ይፋጅ የነበረ አቦል ትኩስ ቡና
 እና...?..
 ቡናው ቀጠነና..
 ወይኑም ተጠጥቶ ሩቡ ቀረና
 ንፁሁ የምንጭ ውሃ አሸዋው ታየና
 ዛሬ...እዚያ ካፌ
 ዘወትር ካለሁበት ..ጠዋት አራት ሠዓት
 እኔና ሃሳቤ... ፊቴ ጥቁር ቡና
 እንደ ትላንትና..
 ቡናው ጠረን መሃል ከአንድ ትዝታ ጋር
 ይህ ግጥም ተፅፏል
 የሀይወትን ቀለም ሣላየው ወይ ሳልኖር
 ትዝታ ምንድ ነው...

ብቸኝነት

"ተረት...ተረት"
 "የመሠረት"
 "ከነርሁ ጋር ሆኖ ብቻውን የሆነ
 የተመሰገነ
 እጅግ የገነነ
 አንድ ወጣት ነበረ..."
 "እሺ..."
 ተረት ተረት
 የላም በረት
 አንድ ዐይነት ሚያስቡ
 አንድ ላይ ሚያስቡ
 አንድ ላይ ሚራቡ
 አንድ ላይ ሚጠግቡ
 ለመብረር ያልቻሉ.. በልብ የሚሳቡ
 ትንሽ ሲጠበቡ
 እጅግ የሚጠቡ
 አስሩ ነበሩ...
 "እሺ..."
 አንድ ቀን
 የተመሰገነው
 እጅግ የገነነው
 የሰው ልጅ በሙሉ የ'ውነት ሰው የሚመስለው
 አንድ ቀን ሌሊት ላይ
 ከጨረቃ ጋራ እየተማከረ
 ከከዋክብት ጋራ...ባንድ እየዘመረ
 'ብቸኝነት' የሚል መጠርያ የያዘ ...አንድ ግጥም ፃፈ
 እናም
 በውበቱ ይሁን ወይም በመልክቱ
 አስሩ አከረፉ
 አስሩ ተከፉ
 በዓይኖቹ ትኩረት ነፍስ እያስተዋለ
 ትምባሆ አውጥቶ እያቀጣጠለ
 ከቡናው አንስቶ ጥቂት ፉት እንዳለ...

እደግመዋለሁ...
የግጥም ሞት ሌላ...
ጥራዝ ነጠቅ ወሬ
ተፅፏል ስንባል በብጣሽ ወረቀት በበጎች ብራና
ይልቅ ልንገራቹ...
ሕይወት ያለው ግጥም ታትሞ ይኖራል በሰዎች ልቦና...
የግጥም ሞት ድፍረት
አንዴ የፃፉት፤ ሺህ ጊዜ ሲያገቡት
መቼ ብቸኝነት
ብቸኝነት ህይወት....
ግጥም መወለጃው...የምክንያት እናት
የግጥም ሞት ሌላ...
ዓለም ሃሳብ ሆኖ ሀሳብ የጠፋለት
ከቃላት ከፊደል የሚሟገቱለት
መቼ ብቸኝነት?
ብቸኝነት...?
ብቸኝነት ሕይወት
-
ግጥሙን ጨረሠ::...
ምላስ ረጅሙ ሊሟገት ከጀለው
ቁጣ ባዘለ ድምፅ ብቻዬን ነኝ ያለው.. ወሬውን አስቆመው
በመንፈስ በሀሳብ ድንግል ሆኖ ታየው
እናም...
ያለመኖር ያህል በቃል ፍቅር ናቀው::
መሬት አገንብሶ...
ጆሮ እና ዓይኖቹን ቢፈልግ አጣቸው
እናም...
ከጨቅጫቃው ጋራ
እኛንም ባንድነት ጸሎት አስተማረን

አቤቱ...
የብቸኝነትን ጣዕም አሳየን
ምክንያቱም
መንጋ ሆነን የምንኖር አዲስ ሃሳብ የራብን ነን::
አቤቱ

ዓይኖችንን መልስልን
ምክንያቱም
በአበቦች ልብ ላይ እሾህ በትነናል
የበተነው እሾህ እኛኑ ወግቶናል
ግና ክፋታችን የወጋንን እሾህ ከእግራችን ሳንነቅል
እርሱን ወግቶታል ወይ ብለን ጠይቀናል
በዚህም አፍረናል
ስለ ፍቅር ፅሬን ፍቅርን እረግጠናል
ላሳብ ለቃላችን ባዳዎች ሆነናል
አቤቱ ይቅር በል::
አቤቱ...
ማን እንደሰረገ አናውቅም...
በዘፈኑበት ግን እንደንሳለን
ማን እንደሞተም አንጠይቅም
ሙሾ ሰማን ብለን ማልቀስ እንወዳለን
እናም...በዚህ ታላቅ ስህተት
በዚህ ታላቅ ቅጣት
በመንጋ እይታችን ዓይኖችን አጥተናል
ከነመፈጠሩም ጀሯችን ደንቁሯል
ባለማስተዋልም...
በበደሉ ምክንያት በፈጣሪ ሚዛን
ለፈጣሪው ዓይን
ለንቀት የሆነ ሕዝብን እንመስላለን::
እናም ጌታችን ሆይ
አንድነትን ሳይሆን
አንድነትን ሳይሆን
አንድ መሆን አስተምረን
አሜን...!!!!

ወቅቶች

ነፋሳት ላይ ቆሜ
ነፍስ ባጣ ዕድሜ..
ክርሜ
ክርሜ
ነፍስ ግዛ ቢሉኝ
እሣትን ጨበጥኩኝ
ከቶኑ ገባሁኝ
እሣቱ ባይፈጀኝ.. እሣቱ ባይሞቀኝ
እሣቱን ዘልዬ.. ከውሃው ገባሁኝ
ከውሃው ጠለቅኩኝ::...
ከውሃው ጠልቄ..
ውሃው ተዘፍቄ...
ወደ ጊላ ዞሬ.. በ'ሣት ተቆጨሁኝ
በ'ሣት ተናደድኩኝ
መሬትን እንዳላይ ሥላላቃጠለኝ::

አንድ ሰው

እሁድ ማለዳ ላይ..
ገላዋን ታጠበች
ልብሃቿን ለበሠች
ሽቶ ተርከፍክፋ ከጎዳና ወጣች::...
በመንገድ ስትጓዝ...
የፀጉሯን መዘናፈል የጡቷን መኮፈስ
የረጨችው ሽቶ ካደባባይ ሲነፍስ
እሷን ያየ ሁሉ ወንዱ ተጨነቀ
በደም በውበቷ እየተደነቀ
ያስተዋላት ሁሉ ዓይኑ መንገድ ሣተ
ከዳሌ ከጡቷ ሔደ ተከተተ::...
(ከቦታው ደረሠች::)...

* * *

ወዳጇ አልመጣም
ሠዓት አልጠበቀም
ለውበት አልሣሣም::...
ሠዓት ገላመጠች
ፊት ጊላዋን ቃኘች
ማኪያቶ ደገመች
ዙሪያዋ ባለው ሰው እጅግ ተናደደች
እልህ ልቧ ሞላ
ፊቷ ከደም ቀላ
የሚመኛት ሁሉም::... ወንዶቹ በሞላ
የርሷ ልቧ ሌላ::...
ሠዓቱ ረፈደ
የጠዋት ደስታዋ ከዕርሷ ተሠደደ
* * *

አይኞቿ ረጠቡ
አንድ ሠው አሰቡ
አንድ ሰው ተራቡ::...
አንድ ሰው ነበረ እርሷን የናፈቀው
ያን ያልመጣውን ሰው::...
ናፈቀው::!!!

፪ክጋ

የፍለጋ መንገዳችን
የእውቀታችን አጭር አጥር
እኛን
እኛን ባጭር... እንዳያስቀር
አምላክ ባለም- ባይኖር እንኳ...
ሕይወታችን መልካም ሆኖ.. ጎዳናችን እንዲሰምር
ራሳችን.. ለራሳችን...
እግዚአብሔርን.. እስኪ እንፍጠር

ወንድ ኮከት ከሴት ልጅ ሴት

የሴት ክፍድ ተንተርሶ
ጡት ከንፈሯን ባፋ ጎርሶ
በጆቹ ጣት ፀጉሯን ምላ...

ከግርግር ተገልሎ
ከደረቷ ለጠፍ ብሎ
ወላፊትን ጭኗ ተፋቶ ከስሜት ምጥ ሲገላገል
ወንድ ልጅ ሴት ፊት ነው... የቀን ግፉ ቀለል የሚል
ግራ ቀኙን የሚያስተውል።

ያላወሩት በደል ፀፀት እንዳያክም
ያልተሠማ ለቅሶ እርምን እንዳይፈፀም
የወንድ ልጅ እምባም ለብቻው አይፈስም..
ወንድ ልጅ ብቻውን ፍፁም አያለቅስም
እንደ ትንሽ እድሜው እንደ ልጅነቱ
ሆድ ሲብስው
እንባ ሲያንቀው
ለኔ.. እንድትል ውድ እናቱ

በእናቱ ምትክ ግራ ጎኑን አቅፎ
ጡቷ መሃል ተወትፎ
ደረቷ ላይ ተለጥፎ
እንገቷ ስር ተደግፎ
ትከሻዋ ዙሪያ እጆቹን ቆልፎ
ያን ጊዜ ነው የወንድ ልጅ እንባው
የቀን ምጡን..የሚተፋው።
ትከሻውን እንዲቀለው ተስፋን ይዞ እንዲወለድ
ጭንቅ ምጡ እንዲወገድ
ለብቻው አይደለም ወንድ ልጅ ሚያነባ
ሴት ልጅ ሥታቅፈው ነው ሆዱ የሚባባ።

ግፍ ቢሠራም
ፀፀት በላኝ አትለይኝ ብሎ

፩

ዓለሙም ዕብድ ነው
ግና ያለም ዕብደት ካንተ የሚለየው...
አንተ የምታብደው ለዓለም ስትል ነው...
ዓለሙ ያበደው አንተን ሊሳብድ ነው::
ወገን ተሰቃየን
አውቆ የሚተኛ አቋመ ቢስ መሀል...
ለብቻችን ነቅተን::

ውበት ከመታመም

እቴጌ ጣይቱ
ጃዛምባ ካለበት
መሀል አራዳ ነኝ
መብቃ ላዳምጥ ቢራ እየጠጣሁኝ
.....
ብቻዬን ሰው መሀል
መብቃ መካከል ራስ ለመሸንገል
ከማይረቡ ሰዎች የወሬ ደመና.. እራስን ለማግለል
በጊዮርጊስ ጠበል
ልብን ለመደለል
.....
ድው...
ግም
ድው...
ግም
የድራመር ግጥም
(መብቃው ጀመረ)
....
ኪው...
ኪል
ኪው...
ኪል
የሊድ የቤዝ ፊደል
(መብቃው ጀመረ)
ዋይ....
እምቧ...
ዋይ
እምቧ...
ዋይ..
እምቧ
የእስትንፋስ ሥዕል
መብቃው ጀመረ::...

ሴቲቱን አስምሎ
 ቢበደልም..
 አንቺ አለሽልኝ ፍቅርሽ ይበቃኛል እካሣለሁ ብሎ
 በለስ ፍቅርን ተቀብሎ
 አይችሉት ጉድ አብሮ ችሎ...
 ...ከስሜት ምጥ ሲገላገል...
 ግራ ቀኙን ልብ ብሎ .. ክፉ ደጉን ሲያስተውል
 ወንድ ሌሊት ሚስቱ ፊት ነው ከሃዘን መለሥ የሚል
 እናም አባት..
 እናም ሎሬት..
 የልብ ላይ እሣት ብቻውን ከፋመ
 ያላወሩት በደል ፀፀት ካላከመ
 ያልጮኹበት ለቅሶም እርምን ካልፈፀመ
 ስተት ነው
 በደል ነው
 የወንድ ልጅ እንባም ለብቻው አይደለም
 ወንድ ልጅ ብቻውን ፍፁም አያለቅስም
 በፍፁም
 በፍፁም ...

ከሆት ከይነት እብደት....

፩
 ብቸኝነት ብርዱ ገላህን ቀዝቅዞ
 ከሰው መሐል አንተን ለብቻህ ለቅዞ
 መጠየቅ ሥትጀምር...
 ለምን?...እንዴት?...ሥትል?...
 ጥያቄህ በራሱ እብደት ነው የሚባል
 ኑፍ...
 አቋመ ቢስ መሀል ለብቻችን ነቅተን
 አቦ ተሰቃየን

፪
 መጠየቅ ሰልችቶህ ከሕዝቦች ስትርቅ
 በራስህ ዓለም ላይ ሕሊናህ ሲራቀቅ
 አይህ ዝም ባለ
 እብድ-መባል አለ
 ኤጭ...
 አቋመ ቢስ መሀል ለብቻችን ነቅተን
 አቦ ተሰቃየን::

፫
 የሕዝብ ሁሉ ሀሳብ የእብደት ሲመስልህ
 ያንተ ሀሳብ የውነት...
 እውነት እንደሆነ ውስጥህን ሲሰማህ
 በገዛ ሀሳብህ...
 ዕብዱ ትባላለህ::
 ኤድያ...
 አውቆ የሚተኛ ሕዝብ መሀል ቆመን
 አቦ ተሰቃየን::

ከታላቅ ውድቀቶች..ከነዚህ መካከል
 ጸድቅ ሰው ይገኛል።
 እናም...
 ሠባቴ ቢጥሉት ሠባቴ ይነሳል
 ሥለዚህ....
 እባክህ.....
 ድራም ልቡን ምታው
 አናቱን ኮርኩመው....
 ለጊታር ለሊዱ...
 በተነሳ ቁጥር 'ኪው' 'ኪል' ለሚለው
 ለፍሉት ለሳክሉ...
 እፍ ባሉት ቁጥር... 'ዋይ' 'እምቧ' ለሚለው
 ድራሙ ልብ ነው...
 ድራሙ ሕይወት ነው...
 ሥለዚህ ሕይወትን መሐል ልቡን በለው
 በለው
 በለው
 በለው...
 ግራጅህ አይድክም ቀኝ እጅህ አይቦዝን
 ከውድቀት ከዕንቅልፍ
 እንደምትገኝ...ሕልም
 ውበትን ታያለህ....ተወልዳ ከሕመም...
 ባክህ ባለ ድራም....."

የወንዝ ፍቅር

ተነስቷል..
 ግን
 ደርሷል።
 አጋምሷል ፈጥሟል
 እንደገናም ደግሞ...
 ከተነሳበት ላይ መንዝ ይጀምራል...
 ወንዝ ጉዞው መች ይቆማል?
 ወንዝ ጉዞው መቼ ያልቃል?
 ዳንሠኛ እንዳልነበር..
 በተራሮች መሃል ዳንግላሳ ሲዘል
 ሲጓዝ እንዳልነበር...
 ድንጋይ ላይ ለመውደቅ ከድንጋይ ላይ ሲዘል
 ይኸው እዚህ ደግሞ...
 ከባሕር ማሕፀን በጀርባው ተኝቷል...
 ወንዝ ጉዞው መቼ ያልቃል
 ወንዝ ፍቅሩ መች ይቆማል?.....

 መቼም ለተጓዢ ቋሚ ፍቅር የለውም
 መንገደኛ ፍቅሩ በየሄደበት ነው።
 ከመጀመር በቀር ፍፃሜ የሌለው
 መንገደኛ ፍቅሩ ዘወትር አዲስ ነው...
 ወንዙ...
 ለጥ ያለ ሜዳ ላይ አበቦች አፍቅሯል
 በጥምዝ እጆቹ ተራሮችን አቅፏል
 ሽለቆውን ስሞ ከባሕር ተኝቷል።
 የዚህ ወንዝ ፍቅር...
 በየደረሰበት የውነት ያፈቀረው
 ውበት የወደደው
 አበቦች የሳሙት አበቦች የሳመው
 በተራሮች መሐል
 ዳንግላሳ ሲዘል...ሲደንስ የዋለው
 ውቅያኖስ አልጋ ላይ...
 በጀርባው ተኝቶ የተሸከረመመው።

የሙዚቃ ስሜት ምንነት ያልገባው
መንፈራገጥ ይህል አንዳንዱ ተራ ሰው

.....
በስተቀኝ ጥግ ላይ....

የተቀመጠው ሰው
ዐይኖቹን ጨፍኗል... ተመስጦ እንደያዘው

....
አብዛኛው ሕዝብ ግን....

የዞትር ጸሎቱን...

መልክዐ ጊዮርጊስ በ'ጁ እንደጨበጠ
ከሥጋው...ከፍ ብሏል...እንደተቀመጠ

...
ያ የቅድመ ሰው

ሙዚቃ ለመስማት

ሠው መሃል ብቻውን ተቀምጧል ያልነው

ሙዚቃው... ሞቅ ሲል

ሙዚቃው.. ሲደራ...

ከተቀመጠበት በርጋታ ተነስቶ...

በጫጫታው መሃል እንዲህ.. ብሎ አወራ::...

"ሠውዬው..."

ማነህ ባለድራም...

እርገጠው የታቹን

በለው ድራምህን

ቀኝ እጅህ አይድከም ግራ'ጅህ አይቦዝን

ጥቂት ብቻ ታገስ...

ከስቃይ 'ሚወጣ ታያለህ ውበትን::"

ድው...

ግም...

ድው...

ግም...

የድራመር ግጥም...

ለውበት መታመም... ዉበትን ማሳመም::

"ባክህ ባለ ድራም...

ምትመታው ከበሮ..ትካሻዬን መስሎኝ....

ምትመታው ከበሮ የ'ኔን ወገብ መሥሎኝ...

እጅግ አሳዘነኝ

ዕንባ ዐይኔን አነቀኝ....

ቢሆንም ...

ቢሆንም...

ግው....

ድም...

ግው..

ድም..

የድራመር ግጥም..

በፍፁም አይቆምም::...

የድራመር ግጥም ግራ.... ቀኝ.... መመታት

ከትካሻ መዝመም በተንኮል መቀጣት

የኔን ሕይወት አይነት::

እናም እባክህን...

በለው ከበሮህን...

ቀጥቅጥ ግራ ቀኝን ቅኝቱን እንዳይስት እርገጠው እግሮቹን...

ሠካራም ይደንስ...

የከበሮውን ልብ ጨከን ብለህ ምታው

የዳንሡን አዳራሽ...

በብራናው ጨኸት 'ዋይ' 'እሪ' አሰኘው

ድው አድርገው

ግም አድርገው

ቀኝ እጅህ አይድከም ግራ'ጅህ አይቦዝን

ጥቂት ሰዓት ታገስ...

ከሕመም ተወልዳ ታያለህ ውበትን::

እናም እባክህን....

ረፍት እንዳታደርግ...

በስልት የተቃኘ...የረቀቀ ተንኮል ሚመስል ሥራህን

ቀጥል ድብደባህን::

ባታውቀው ነው 'ንጂ...

ውብ የድራም ግጥም..ሕይወቴን ይመስላል

ምትመታው ከበሮ እኔን ይወክላል

ምክንያቱም...

ከብዙ መመታት... ከብዙ መገለል

ተስፋ ከቆረቆረ ገጣሚ ወይም /ገለሰብ/ ብቻ ነው
 ብለህ ከምገትክኝ...
 ውሸታም ነህ ብዬ ..እምግትሃለሁ
 አልያም...
 አልያም...
 የውሸት ታሪክ... ማከማቻ ቅርጫት ብዬ እተችሃለሁ::

ጥቂት ዝግ ብለህ
 ቀልብህን ሰብስበህ
 ከዓይኑ ፊት ያለውን.. ታሪክ ልብ በለው
 ደግሞም ዘፈን መሃል..
 ጀርባን የምላው አዝማች አስተውለው
 ቱዎድሮስ
 ቱዎድሮስ
 የቋራው .. የቋራው.. የቋራው የሚል ነው..
 እንግዲህ...
 እራስን በራስ እጅ ገድሎ መሰናበት
 እንዳንተ ከሆነ...
 የተራ ገጣሚ የቃል ጨዋታ ነው
 እንደኔ ከሆነ...
 በሽንፈት ማሸነፍ.. የሚባል.. 'እውነት' ነው
 ግን ..
 ይህ ሁሉ ቢሆንም...
 እኔ .. ግን .. አልሞትም!! ...

ምክንያቱም...
 ምክንያቱም?...
 *

ምክንያቱ ምክንያትህ መሆን ስለማይችል
 በዚህ ስንኝ መሃል
 የዚህን ውብ ግጥም ሃሳብ እንጠቅልል

ለገሌ ዘርዖ እብቅ ዘጋኝ

የርሱን ቃል አድምጦ
በርሱ ቃል ተመስጦ

መዘቃውን ነስቶ
ቀረርቶውን ሽቶ
መፈክሩን ሰምቶ
ቁጥር የሌለው ህዝብ ስለሰሙ መቷል
ለሰሙ ተጋድሏል
አላማውን ይዟል
መፈክር አንግሏል..

እሱ 'ቴ' ምን ተዳው
ምን ተዳው
ምን ተዳው...

ያለፈን እረስቷል
አላማውን ስቷል
መፈክሩን ጥሏል
ህይወቱን ቀይሯል
በጎርደን በውስኪ በተሟሽ አፋ ቀልድ ፊዝ ጀምሯል
ይሄ የውሻ ልጅ...
መቼ የሰው ሕይወት ያለፈ መስሎታል

ፎርሃት

*
ድንገት በመንገድ ላይ..
አንድ የሆነ ስፍራ የልብ ምት መቆም
የሕይወት መፈጸም..
ድንጋጤን ያዘለ..
የሆነ ሁኔታ... ድንገት ይሰማሃል..
ድምጹን ካደመጥከው
የሕይወት ምንነት በዓይንህ ፊት ይጎድላል
የህይወት ርምጃም ከዓይን ጥቅሻ ፈጥኗል!!!
ያን ጊዜ..

ሰው መሆንም ያንላል...

እናም

ያ

እጅጉን አድርጎ ያስደነግጥሃል!!!!

ለምን? ... ብትል ---

ታላላቅ ህልሞችህ...

ቅዠት እንደሆኑ ውስጥህ ይነግርሃል::.....

* * *

(መኖር ግን መልካም ነው)

ምክንያቱም...

ያንን ባሉበክበት ቅጽበቶች መሃል

ባለመኖር እንቅልፍ እልፍ ሰው ተሸኝቷል

እልፍ ሰው ተሸኝቷል

*

ሰግተህ ላታመልጠው

ስለዚህ መሞት ነው

ምክንያቱም

ፍርሃትም በራሱ

ከመሞት የሚልቅ ታላቅ የሞት ሞት ነው!!...

ስለዚህ... መሞት ነው!!

(ማሰሪያ አንቀጽ)

እንዲህ ያለ ግጥም ሊፃፍ የሚችለው

ተራሮች ያቀፈው
አበቦች የሣመው
ሸለቆ የገባው...
የማንም ሕይወት በምስጢር ያዘለው
ወንዙ.
ይኸው....
ሌላ ፍቅር ያዘው
ከመሬት ተስማምቶ ከባህር ተኝቶ እንዳለስተዋልነው
ወንዙ...
ይኸው ምንም ሆኖ መንገዱን ጀመረው
ፀሀይን ለማቀፍ
ፀሀይን ለመሳም...
ከባህር ተነሣ... ምንም..መስሎ ምንም
ወንዝ ፍቅሩ መቼ ይቆማል
ወንዝ ፍቅሩ መቼ ያልቃል?.....

እንደልጆች ዘመን
እንዳሁን ከሆነ ጀግና 'ሚመረጠው?
ዝነኛ ሚሰኘው..
የአባቶች ጀግንነት ዝናቸው በሙሉ 'ያልተመረጡት' ነው::!!!

ላንድ ዝግባ ሲባል
 አልፍ አበባ መቀረጥ አልፍ አበባ መጣል
 ማስተዋል ቢመስለን
 ባለማወቅ ነው እንጅ
 ያለማወቅ እውቀት ስልጣኔ መስለን
 ልማት ነው እያልን የሙጥኝ ስላልን
 እንጂ...
 ብናውቀው ኖሮማ ውበት ቅርስ እንደሆን...
 ብናውቀው ኖሮማ..
 በህይወት ግምጃ ቤት.. ተጥሎ የሚኖር ተምሳሌት እንደሆን
 ብናውቀው ኖሮማ
 በውበት ብናምን ቅርስን ብናከብር
 ያን ያህል ጨካኛ ይህን የርሷን መንደር
 ይህን የእርሷን ሰፈር
 ማን ያፈርሰው ነበር::...

ዛሬ...

በዚያ መንደር

ከልጅት መኖሪያ ፍርስራሽ ጣውላ ስር

ከቤተ-መንግስቱ አረንጓዴ ሰፈር

ከፋ ጠረን ይዞ ነፋስ ይጓዝ ነበር::

ሁከት ፎቅ

ሳሚኝ በከንፈርሽ እስከ ሞት ጫፍ ድረስ
 ሲያል ይሁን ቤቴ መኖር ቅጽሩ ይፍረስ
 መች ይቀራል ስጋ ፈርሶ ከመበስበስ::
 አንድ ከንፌን ፍቅር ይዞት
 አንድ ከንፌን ቅኔ ጠሞቶት
 ጉድ ሆንኩልሽ
 ሁለት ፍቅር ግራ አጋባኝ
 ሁለት ፍቅር መላ አሳጣኝ
 እኔን ከኔ ነጣጠለኝ::
 ለማን ልሁን ከየት ልደር
 የት ለማረፍ ወዴት ልብረር
 ያለ ፍቅር ቅኔ ላይሰምር
 ያለ ቅኔ ፍቅር ላይኖር
 ከንፌ ተሰብሮብኝ
 መድረሻው ጠፍቶብኝ
 አንድ ሌሊት እንዳሰብኩኝ ?
 እንዲት ፍጽምት ቅድስት ሃሳብ ወረቀት ላይ መጣችልኝ
 እሁን አብርሃት ነው ብቅ በይ ወደ እኔ
 ምክንያቱም
 እንቺን መርጫለሁ ከድርሰት ከቅኔ
 እናም ብቅ ብልሽ
 ሳሚኝ በከንፈርሽ እስከ ሞት ጫፍ ድረስ
 ሲላል ይሁን ቤቴ መኖር ቅጽሩ ይፍረስ
 መች ይቀራል ስጋ ፈርሶ ከመበስበስ
 ስለ ሌት እንደሆን
 ነገስታት ደክመዋል
 ሃያላን ወድቀዋል
 ንፁሃን ስተዋል

ጦር የወደቀበት
በተራ ወታደር የተረታ ንጉሥ የሚመስል አይነት።
ሞቱን የሚጠብቅ
ታስሮ የሚማቅቅ
መሞት አለመሞት የኑሮ ትንቅንቅ
እሷ መንደር መሃል ይታያል ይሄ ሃቅ።

የፈረሱ መልኮች
የገጠጡ ገጾች ... የወየቡ እጆች... ያፈጠጡ አይኖች
የጠቆሩ ቀዮች
ወዝ አልባ ጥቁሮች
ቆዳውን የበላ እረዣዥም አጥንት
ብዙዎች የሞሉበት
ሞልተው ሚሞቱበት
ከሕይወት ተፋተው በተስፋ እጦት ምክንያት።
ሕዝቡ ሚደርበው
ነጠላና ጋቢው
ሀዘን የሸመነው ጨለማ ብርድልብስ
ግራ ጎረቤቷ ህጻን የሚያለቅስ
እናቱ የሞተች በዐዋላጅ እጦት።
የቅኝ ጎረቤቷ እናት ምታቃስት
ሴት ልጇ ያበደች የምታስታምማት።
እወዲያ ጥግ ላይ...
ቤት አልባ- ጎልማሳ
በረሃብ ምክንያት.. አካሉ የከላ
ከዘመናት በፊት...
በሺህ ዘጠኝ መቶ .. ዘጠና ሁለት ዓመት
ሁለት አይኑን ያጣ ..በወንድሞቹ ቀስት..
ወዲህ ከትቦው ጎን
ያገሩ ቆሻሻ በሚያልፍበት በኩል
መምጫው ያልታወቀ... አንድ ትንሽ ህጻን..
እድሜው የሚመጥን አስር ዓመት ያህል
የሰውና የከብት ቆሻሻ ካለበት
ትቡ ጎንሚተኛ
በልጅነት እድሜው የሌሉት ወላጆች

የፊርማ መጠቀም

ከዘመናት ጊዜ
 ድንገት ባጋጣሚ አንድ ቀን ያየኋል
 እሷን እያሰብኩኝ
 በበራቸው በኩል ትላንትና አለፍኩኝ።
 ገረመኝ
 ደነቀኝ ...
 ለካ ..
 ስፍራቸውን ለቀው
 ቤተሰቡ ሁሉ ከዚያ ቦታ ጠፍቷል
 ከረብታው ላይ ያለው መኖሪያቸው ግና...
 ግድግዳና ጣሪያ አጥሩ ፈራርሶ ወለሉ ይታያል
 እኔ በበኩሌ... ከዚህ የበለጠ ላወራ ምችለው
 አንድም ቃል የለኝም
 ፈርሶ ለማየው ቤት አራት ኪሎ ላለው
 ሁኔታው ...

ክፍት የእንጨት አጥር
 ትንሽ ገደድ ያለ... ልሙጥ ቆርቆሮ በር
 መላ ቅጥ የሌለው
 ለቅሶና ሙዚቃው የማይለይ ሰፈር
 ነበር ...
 ግን...
 ፈገግታ የሞላው
 በቤቱ ጥበት ልክ... ደስታ የማያጣው
 ግድግዳውን የሚያልፍ ሃዘን የወረረው
 ላመት በዓልና
 ላመት በዓል ዋዜማ ብቸኛ ቀናቸው
 እጩ የሚሉበት
 ሀጻናት ተጫውተው
 ጠግበው የሚያድሩበት አዋቂዎች በልተው
 ሰፈር...
 እዚያ ነበር።
 አሁን ግን የለኝም

ፀከተ ያመሰ

ይህን እናምናለን...
ምስጋናና ትዝብት እየተቀበለ
የሰው ልጅ ፈጣሪ በሰማያት አለ።

በዚህ መናፍቅ ነኝ
ልክ እንደ ፈጣሪ መፍጠር እየቻለ
ብቻውን የሚኖር ያልፈጠረ እንዳለ።

ባይኖችን እያየን

እያወቅን ፈርተን የገባን ያልገባን

በራሪ ወፎች ነን!!

ፍፃሜውን አውቀን ተውኔቱን የናቅን

ምን ነው ሼክስፒየር

እኛ ማለት እኮ???

እኮ ?

ሁከንተናዊነት

በሁለተኛዊነት እሳቤ ላይ ሆኜ
በቀድሞነት ህይወት...

እርሷን ተማፅኜ

ደግሞም..ላሁንነት.. አንቺ ላይ ተግኜ

'ምን' መሆንን ሳስብ

'ምን' መሆን ገለባ

'ምንምን' ሳስበው

'ምንም' ፍሬ አልባ

'ምን' አቦ 'ምንምን' በአንድነት አስፊ

የሆነ -ነገርን ኖርኩት እስከ ዛሬ::

እናም ዛሬ
 እኔም ልሳሳት ነው ቃላት ልሰርዝ ነው
 ምን ልፈጥር ብዬ ብዕሬን ልጥል ነው
 ለምን ?
 ከብዙ ፊደሎች ከብዙ ቃላት ሰልፍ
 ደቂቃው ዓመት ነው በጀችሽ ስታቀፍ
 ዘለዓለም መሆን ነው ባንቺ ሰማይ ማለፍ
 እናም ብቅ ብለሽ
 ሳሚኝ በከንፍርሽ::

ከኦርጋኒዝም

ምን ነካው ሼክስፒየር
 እኛ ማለት እኮ ? ..
 ሰዎች አይደለንም ሌሎች ፍጥረታት ነን
 መነሻው ላይ ቆመን ፍፃሜው የገባን
 ድራማውን አውቀን መድረኩን የናቅን

.....
 ተቺ ነን ናቂዎች በትንሽ የምንሞት
 ሳቁን ውሸት ምንል ያማልክቱን ድርሰት
 ሀዘን የሚሰጠን የዘልዓለም እውነት
 ስማችን የምንጽፍ በልቦና ሀውልት
 ምን ነካው ሼክስፒየር
 እኛ ማለት እኮ?

.....
 ብልጭታ አይደለንም የምድር ተዋናይ
 መድረክ ምድር የለንም ጥያቄ እንጂ ሰማይ
 ይልቅ
 የመድረክ ገንቢ ነን የተውኔት ገምጋሚ
 ከምድር ከፍ ብለን ከመካከል ቋሚ
 በሞት የሚፈፀም የሕይወት አራሚ
 አርመን ላይ ቀና
 ታዝበን ላይፀና
 መድረክ መፍረስ ላይቀር
 ፍጥረት የድርሻውን መራኮን ላይሸር
 ፍፃሜ ላይ ጅምር
 አዲስ ሌላ ጅምር፤ ሃሳብ የንጨምር
 እንደዚያ ነን እኛ
 ከውሃ ስር ያፈር መድረክ ተገንብቶ
 ከውሃ ስር ሌላ እቶን ሃሳብ ፈልቶ
 ጥበበኛው እግዚር ...እሳት ስር የነፋስ ማራገቢያ ሰርቶ

ደግሞም በሌላ ቀን
ዶክተር ሲጠየቅ በዚህ መስኮት በኩል
እንዴት ቃል አጣፍጦ ሀዝብን እንዲደልል
Pain killer ብሎ ውሃ የሚያቀብል
ወለም ያለውን ሰው ላብራቶሪ የሚል።
በዚያም በኩል ቢሆን...
የያንዳንዱን ሰው ቤት አንጀት ያቆሰለ
መፃፍ የሚገባው ስንት በደል አለ።

ተቀማጭ ገጣሚ
ልብ አላለም እንጂ
ያገራቷ ደም-ስር
ታላቁ ፍርድ ቤት መላ-ትጥ እንዳጣ
ልብማ ቢል ኖሮ...
እንኳን በሌሊት
ምርጥ ሃሳብ ፍለጋ እንቅልፋን ሊያጣ
ጠዋት በማለዳ...
ቡናም ለመጠጣት ከቤቱም ባልወጣ።
ምክንያቱም...
በተወዳጅ ሀገር ድህነት ባጠቃት
ፍትህ ሲጠፋባት
ፍርድ ሲጎልባት
ዋስትናው ምንድን ነው ሰው ወቶ ለመግባት።
ምክንያቱም
በተወዳጅ ሀገር ምርጥ ልጆች ባሏት
የሀይማኖት መሪ...
ከህግ አልባዎች ጋር ሀብረት ከፈጠረ
የመስጊድ አገልጋይ...
ከሃሰት ዳኞች ጋር አብሮ ከዘመረ
ድምፁን ጮክ አድርጎ
ታላቁን መጽሃፍ ለሀዝብ የሚሰብከው
ቅዱሱን የሀይወት አምድ
ከቡሩን የሀይወት አፀድ
በፍቃዱ ሲንድ
ከብሩን ጋብቻ ባልጎ ከበክለ

ታዲያ በዚች አገር ምን ቀሪ ተስፋ አለ
ከዚህም የሚልቅ ምንስ ሃሳብ አለ
ሳይፃፍ የሚተው
ዝም ብሎ የሚያልፈው።

...ተቀማጭ ገጣሚ
አላወቀም እንጂ
አውቆም ቢዕፈው የእውነት ጎዳና
ይገባው ነበረ
በፍርድ ቤት ምክንያት ... በፍርድ ቤት ጫና
ፍፁም እንደ ጠፋ
የታላላቅ ሰዎች የእግራቸው ዳና።

ተቀማጭ ገጣሚ
ሃሳብ እያሰበ ብዙ ሃሳብ አለፈው
ሳይዕፍ ሊነጋ ነው።
ተነሳ...
ብትንትን ሂሞቹን በመዳፉ ነጩ
ሲጋራ ባይወድም ሲጋራ አሰኘው
ሰዓቱን ልብ አለ
ውድቅት ...
ያውም ዘጠኝ ሰዓት
እንቅልፍን ቸል ብሎ፥ እንቅልፍም ቸል ብሎት።
ያኔ ...
የነጋበት ዕለት
ወደኔ ደወለ... ጠዋት ሶስት ሰዓት
ቀን ላይ አገኘሁት
ጨዋታ ጀመረኝ
'ትላንት ማታ'... አለኝ
ጥራት በሌላቸው ዓይኖቼ አያየኝ
የሚገርም ግጥም
ለመሆን የሚችል አንድ ሃሳብ መጥቶልኝ
መፃፍ ግን አቃተኝ።
(አለኝ)
መልሼ ጠየኩት

ዘፋኛ ሃሳብ ናት። የአዲስ ዘመን እዳ
ሃገር ስትሰክር
ጅንስ ሱሪ ቆርጣ... ጅንስ ሱሪ ቀዳ
በመንፈስ በልቧ አውሮፓ ተወልዳ
አገር በሚል ዘፈን እስክታ ምትነዳ
አላወቀም እንጂ
ዳንስ ወል እስክታዋን
ዘፋኛ እንዳበቃች
የታረሰ መሬት መሣይ ግንባር ይዘ
አፉን ብቻ ይዘ
አካሉ ደንዝዘ
ከባለቤቱ ጋር አርሶ አደር ብቅ አለ
ሀይወት ማንነቱን በገፅ እናዳዘለ።
በሳር ቤት ውስጥ ነበረ፤ በፊት የምንኖረው
እግዚአብሔሩ ይመስገን አሁን ቆርቆሮ ነው።

...
ሽንብራ ነበረ በፊት የምንበላው
አልሃም ዱልላሂ አሁን ባቂላ ነው።

...
ተቀማጭ ገጣሚ
አላወቀም እንጂ... ይህ ነበር የሚሳፍ
ዘመን በመዋጀት ዘመናትን የሚያልፍ
ያውም...
ወረቀት ላይ ሳይሆን ሰማይ ልቦና ላይ
ከሰው ልጆች አልፎ በፈጣሪ እንዲታይ።

...
ተቀማጭ ገጣሚ
ዓይኖቹን አልሞ ወረቀቱን አየ
ርዕሱ አለ
በስተ ግራ በኩል ወረቀት አናት ላይ እንደ ተሰቀለ።
አየር ላይ እሮጦ
ያለ ፅንሰ አማጣ
ቅፅበታት እሮጡ
ሃሳቦች ሳይመጡ...

አይኖቹን መልሶ ቴሌቭዥን አየ
ጥቁር ሱፍ አጥልቆ ዜና አንባቢ ታየ።
ፍርድ ቤቱ ብሎ እውነት ተናገረ
ተቀማጭ ገጣሚ
ይህ ሃሳብ እንደሆነ ፍፁም አልገባውም
ፍርድ ቤት ነው እንጂ ፍትህ ቤት የለንም
ቢፈርድብን እንጂ ፈርዶልን አያውቅም።
እንደውም
የገዛ ጓደኛው
ታላቅ መፅሃፉ የዘመናት ላቡ በሌቦች ሲሰረቅ
በአይኖቹ አስተውሏል
ማስረጃ እና እውነት ከገንዘብ እንዳይልቅ።

ተቀማጭ ገጣሚ
አላወቀም እንጂ
ልክ በዚህ ሰዓት በአዋጅ ተነግሮ በልቦናው አዝኗል
ሕፃን የደፈረ
ታላቅ ባለስልጣን በዚህ መስኮት ታይቷል
ከሳምንት ጌላ ግን...
ገንዘቡ ፈርዶለት
ሀገሩ ቸል ብሎት ...
ስብሰባ ተቀምጦ ስለ ሴቶች ክብር ሲያወራ ተደምጧል
ደግሞም በሌላ ቀን
ጊዜው ያለፈበት መድሃኒት የሸጠ
ሃገሩን የናቀ በህዝብ ያላገጠ
ያልተፈረደበት
የተፈረደለት
ችግር የለም ብሎ
ነፃ የለቀቀው ታላቁ ፍርድ ቤት ።
ግፈኛ ነጋዴ
ስጋው የገዘፈ መንፈሱ ሚል ዳዴ
የአድዋ አለት...
አይኑን በጨው ታጥቦት...
ስለ ሃገር ፍቅር
ጮክ ብሎ እያወራ ታይቷል በዚህ መስኮት።

ተመሳሳይ ሆኖ ከሚያልፍ ቀን ይልቅ
ሳይሻል አይቀርም በራስ ዓለም መምጠቅ።

የራሱ ዓለም-ሰው
ፀሃይን ያያታል
ፀሃይን አያየ
እንዲህ ይለምናል፥ እንዲህ ይማፀናል
ለ'ኔ ግን ባልወጣሽ፥ በቀረሽ ይላታል
የራሱ ዓለም ሰው...
ጨረቃን ያያታል..
ጨረቃን አያየ እንዲህ ይለምናል
እንዲህ ይማፀናል
እንደ ሰዋ ሕይወት
ሙሉና ጎደሎ ዋጋ ቢስ ይላታል
የራሱ ዓለም ሰው
ሰማዩን ያየዋል
ውሃ ይመስለዋል ሰሪው ይጠፋዋል
* * *

የራሱ ዓለም ሰው
ሁሉን ነገር ያያል
ሁሉም ያስጠላዋል...
ለራሱ ዓለም ሰው ...
በፈጠረው ዓለም፥ የራስ ዓለም ዓለው
በፍቅሩ ሲሰቃይ ደስታ የምትሰጠው
አምሀ ሠጥቷታል
ብዙ ደምቶላታል
ወርቅ እጣን ያይደለ፥ እንባን ለግሷታል
አምላኩ እሷው ነች
ክንዶቹን ታቅፋ ሌሊቱን ያነጋች
የራሱ ዓለም ሰው
የራስ አምላክ አለው ለፈጠረው ዓለም
አምላኩ ምንም ነው። ምንም ነገር ምንም
ራሡ ፍቅርም

*ለፋሲል ረታ + ለሕዝቅኤል ሠብስቢ. Oldies እና አማር ሃያም ለነበሩን ጊዜያቶች

ሃሳብ

እግዜር ጨካኝ ቢሆን
ባያዝንለት ኖሮ ..ሰው ለሚባል ፍጡር
በፍለጋ እንዲያብድ
ፈጣሪህ ነኝ ብሎ አይነግረውም ነበር።...

ዖልር ዕንባ ጊጫ

አምና...

ደመናዎች ቀሩ
ሠይጣናት ዘመሩ
ክፉዎች አበሩ፡፡...
ውቅያኖስ አነባ፡፡ ሸሽ ከሌላ አምባ፡፡
ዘንድሮ

ሠማያት ጠቆሩ
ደመናዎች ዘሩ
ገበሬዎች ዘሩ
ደረሠ መሽሩ፡፡

*

ቢሆንም

አጫጀች መላእክት
መላእክትም ማለት?...

፩

ቆራጮች ነገሥታት

፪

ፈላጮች መኳንንት

፫

አድር ባይ ሹማምንት

እነዚህ ተባብረው

ባንድ ተሠልፈው

'ሠይፍ' ይዘው ቢያይዋት

አለቀሰች ምድር ያፈር ዕንባ 'ጊጫ'

ባ'ዳም ሠበብ ቢሞት ያ'ዳም ዘር አዳማ፡፡

የራሱ ዓለም ሰው

የራሱ ዓለም ሰው...

ከናት.. ከአባቱ

ከወንድም.. ከእህቱ... አብሮ ተቀምጧል

አብረውት አይደሉም፡፡

አባቱን አይሰማም

እናቱን አያይም

ለብቻው ይጓዛል በፈጠረው ዓለም፡፡

* * *

በራስ አለም መሃል

አይደለም ከሰዎች...

አይጠፋም አንዳንዴ ከራስም መነጠል

*

የራሱ ዓለም ሰው

የእኔ ከሚላቸው ÷ አብሮ አደጎቹ

ውሃ ከረጫቸው ከ'ኩል ጓደኞቹ

ጭቃ ካባቸው ከሰፈር ልጆቹ

አብሮ ተቀምጧል...

አብሯቸው አይደለም

ለብቻው ነው ጉዞው በፈጠረው ዓለም

በይሉኝታ ምክንያት

አብሮ ከመዳመር ÷ ከንቶ ፈንቶ ኑሮ

ሳይሻል አይቀርም የብቻ እንጉርጉሮ፡፡

* * *

የራሱ ዓለም ሰው

ካንድ ክፍል ቤቱ ዘግቶ ተቀምጧል

የሚያነበው መፅሀፍ ከመሬት ላይ ወድቋል

ሩሹን ስቶታል፡፡

ጠዋት እንደ ላከ

ዐይኑን ወደ ጣሪያ ወዴትም ሃላቡን

እንዴት እንደው ሳያውቅ አገባዷል ቀኑን፡፡

* * *

ዛሬም እንደትናንት

እንቅልፍ የናፈቀ አይነን እያየሁት
'ርዕሱ ምንድን ነው'

ወይም

ሃሳቡ ምንድን ነው'

ድምፁን ዝቅ አድርጎ

ከጎናችን ያሉት-ቡና የሚጠጡት

ድምፁን እንዳይሰሙት

ሃሳብ እናዳይሰርቁት

በጆሮዬ በኩል

ያልፃፈውን ሃሳብ

ርዕሱን ተናግረው

ርዕሱ

"እንደዚህማ ከሆነ ሃገሬ የምትጓዘው

እንደዚህማ ከሆነ ሃገሬ ምትቀጥለው

አማራጩ ጦርነት ነው።"

የሚል ነው።

.....

ታዲያ እኔ

ከዚያን ቀን በኋላ እንዳንዴ ሳስበው

እስከ ዛሬ ድረስ

ለጆሮ መታመም የተዳረኩትኝ.. በዚህ..ምክንያት ነው።

ዜግ+ዜግ

ምንም ከነበረው
ደርቆ ከምናየው ÷ ከባዶ ላይ ቅዳ
ይህ ነው የህይወት ትርጉም ÷ የመፈጠር እዳ
ምንጩም ባዶ ባይሆን- መቅጃው ነው ቀዳዳ።
ፍፁም እናዳታስብ
ስለ እንስራው ክፍተት
ባዶን ስለ-መቅዳት
አይሞላም-ሽንቁር ነው የህይወት እንስራ
በፈገግታህ በኩል ይመጣል መከራ!!
ነገር ግን ተጠንቀቅ...
ውሃ ልትቀዳ- ከምንጩ ስትጠልቅ
አሽዋውን- ዝቀህ እንስራው እንዳይደቅ።

መሃል

መጽሐፉን ገለጠ...
ግላጩ መጽሐፍ የሆነ ቦታ ላይ
የደራሲው ሀሳብ እዲህ ይነበባል
መጽሐፉን የያዘው የደራሲው ወዳጅ...
ገባኝ የሚለው ቃል ያልገባው ይመስላል።

መጽሐፉ
መሃል ይታሰባል
መሃል ያሳስባል
ቀለም አይበቃውም ከቃላት ከፍ ይላል
የሀጻናት እንቅልፍ ጣፋጭ ህልም ይመስላል
ይላል...
ደግሞም መልካም ህልም የረሱት
እጅግ ጥልቅ እንቅልፍ ለአጭር ሰዓት የተጥፉት
ይላል
ስለዚህ - መሃል አይወራም
ህልም እንኳ ትዝ ብሎ... ቢወራ ቢዘከር
አጭር ጣፋጭ እንቅልፍ እንዲህ ነው ተብሎ
አይችልም ሊነገር።

ውበት አስታወሰ
በሃሳብ መጽሐፍ ህልሞቹን ዳሰሰ
የሳርን የጀዝሜን የእበቦች ጉዝጓዝ
የልጅቷ ፀጉር...
ጨረቃ መደብ ላይ የሚፈስ ጥቁር ወንዝ
ይመስላል።...
አይኖቹ እረፍት አጡ
ድብቅ ውበቶቿ በዝተው ገዳ ውጤ
የሚያፈቅራትን ሴት ነፍሷን እስተዋለ
ሠማይ መጠን ፍቅር
ወደ ውጭ የሚረጭ ዓይኗ ስር ዓይን አለ።
አየ ተገረመ
ከናፍሯን ሳመ

ውበት የማይገባት
 ናፍቀት የማይለማት
 ቀመኛን እፍቅራ ነፍሴን ከሚጨንቃት
 ለምን ዝም አልለም።
 ምክንያቱም
 ምክንያቱም ታውቂያለሽ...
 የወንድ ልጅ - ሕይወት?
 የወንድ ልጅ - ሕይወት!!!
 አንድም ካገሩ ጫፍ ከጠላቶቹ ቀስት
 አንድም ከፍቅረኛው ከሴት መጻፍ ላይ ናት
 ይኸው
 ይኸው ደስ ይበልሽ
 መዳፈን አንስቺ ከንፈራ ላይ ጫንኩኝ
 ዝምታ አሸለበኝ እንቅልፍ አስፈራራኝ
 ይኸው ደስ ይበልሽ ?
 እኔ አንቺን መረጥኩኝ
 እኔ አንቺን ወደድኩኝ
 እኔ በንቺ ሞትኩኝ!!!-----

ምናባዊ ዘንጭ

ከንፍ አብቅዬ ዘር...
 እንደገናው መላክ ከሰማይ እንዳለው
 መንገዱኩር ሆኖኝ ሕዋውን ልቀዝፈው
 ይኸውልሽ ወደ...
 ለመሆኑ ልዩ ከንቱን ያበቀለው
 ሊካፈፍ አይረለም...
 ወደ ሰማይ ወቶ ምስጋናን እንዳለበው
 አይረለም...
 አይረለም
 ከንቱን ያበቀለው...
 ላንቸ ያለኝ ፍቅር ነው...
 ላንቸ ያለኝ መውረድ ነው
 ...
 ይኸውልሽ ፍቅሩ
 ይሄ ከቶ ልዩ ከንቱን ያበቀለው
 ትላንትና ማታ ከኔ ሥታላይ... ፊትሽ ሥታላይ
 በሌሊት በርፌ...
 ከደደሽ ወድቄ እንዴት ነሽ ልልሽ ነው።

ቡና ጣዕም ናፍቆት

የተነነ ውሃ ርጥብ የሕይወት አልማዝ
ገላዬን አራሰው
ፀጉራን አጨቀየው
ዝናብ በሚተፋ በሌሊት ቁር መሃል
አንቺን እያሰብኩኝ..
ነፍሴን አዝላለሁ
ዓይኔን አረጥባለሁ...
ይኸው....
ዓይኔ ሥቁረት መሃል...
ናፍቆት የጠመቀው የእንባ ወይን ወደቀ
ረዥም መንገድ ላይ..
ለብቻ እየተጓዘኩ በደረቀ- አፈር.. አውራ.. ጣቴ- አለቀ::
ስምሽን ጠራሁት...
ስምሽን ስጠራ ያቀፍኩሽ መሰለኝ
በስምሽ አቅፌ ደሜን ጠረኩትኝ
ለምን እንደሁ እንጃ?...
እስከ ዛሬ ድረስ...
የምወደው ቡና- ላይ- ምጩምረው ስኳር
የአጭር ፍቅራችንን አጭር ትዝታ ነው::
እንዴት ይጣፍጣል
ኪዳነ-ምህረትን... እንደውም ሲመስለኝ
የኖርኩረት ለዚህ ነው
አልያም ስለዚህ ነው::
(እንዴት እንደሁ እንጃ...
በሃጢአት ስለክር.. ሰክሬ ስጸጸት...
በሚፈስ እንባዬ ማልመው አንቺን ነው
ድንገት...
ቡና ስኒ እድሜ- ቡና ጣዕም ናፍቆት- መንፈሴን ሰበረው
ታዲያ...
በበደል ተነክሮ ንጹህ ፍቅርን ማሸተት ምን ይሉት ፈሊጥ ነው...
አያልኩኝ ባስብም...
በዚህ መሀል እንኳ ማስበው አንቺን ነው...
ለምን እንደሁ እንጃ...

ከኢት መሰከ ዝምታ

እንዳንቺ ቅላጼ...ወፎች ላይችሉበት
 ነፋሣት ላይፈጥሩት
 ፅናፅሉን ይዘው ቁሶች ላይዜሙት
 እሰማው ይመስል ድምፅሽን ፈለግሁት
 ፈለግኩት ፍቅሬ ሆይ...
 ቅንፍ ቅንድብሽ ሥር
 ዓይንሽ መስሎኝ ባሕር
 እንደ መርከብ ጭኖ ይሉኝታን የሚያበር
 ልገባ ብሻ ከውስጡ
 ልዋኝ ብጠጋ ከስምጡ
 ፀጉርሽ መሐል እንድታሰር
 በልቦናሽ እንድፈቀር
 በክናድሽ ለመታቀፍ
 ከክንፈርሽ የማር ሰፈፍ
 ለመቅሰም ፈልጌ..
 ለኢት መሰል ዝምታሽን እርሱን ግን ፈራሁት
 ግና ብፈራውም አለሁ በደጅ ፅናት
 ዛሬም ደግሞ እንዳለፈው ትላንት
 ከዝምታሽ በላይ
 ያ'ራዊቶች ጩኸት የኔ ልብ አይፈራም
 ታላቅ የመብረቅ ድምፅ እኔን አያሰጋም
 ውበትሽ ላይ ዝምታሽ ነው ደጅ ጠኚ ያደረገኝ
 ደፋር ልቤ ያስፈራራኝ
 ዝምታሽ ዝም እስኪል...
 ዓይኖችሽ ልቤ ውስጥ መጥተው እስኪጠልቁ
 ዐይኔና ጥርሶችሽ እስኪተዋወቁ
 ያለፈን ረስተው ዛሬን እስኪያጸድቁ
 እጠብቅሻለሁ ሁሌም በደጅ ጥናት
 ዛሬም ደግሞ እንዳለፈው ትላንት
 እንዳንቺማ...
 በቅጠሎች መሀል ነፋሳት አይፈጥሩት
 ፅናፅሉን ይዘው ቁሶች አይዜሙት
 ከዐለት ተጋጭተው ወንዞች አይችሉበት

ውዴ ምነው...

ባየሽልኝ ከዋክብቱን
 ካይንሽ ወስደው ብርሃናቱን
 እቱ ምነው...
 ባሸተትሽው ናርዶሱን
 ናርዶሱ ሲል አንቺን አንቺን
 ምነው ፍቅሬ በሰማሽው የወፎቹን
 ወፍ ወፍ የሚል ወፍ ዝማሬን
 ካንቺ ነስተው ቅላጼውን...
 እንዳንቺማ...
 እንኳን ነፋሳቱ.....
 እንኳን ቀላያቱ....
 እንኳን አእዋፉ እንኳን ቀላውስቱ
 እንጃ መላዕክቱ ከሰማይ ያሉቱ
 አንቺን የማውቅ እኔ....
 በልቦናሽ እስክፈቀር
 ፀጉርሽ መሀል እስክታሰር
 በክናድሽ እስክታቀፍ
 ዝምታሽ ዝም እስኪል መዝሙር እስኪሰማ
 እጠብቅሻለሁ ሁሌም በደጅ ጥናት
 ዛሬም ደግሞ
እንዳለፈው ትላንት

(ካንገቱ ዝቅ አለ)

ቆመው ሚደንሱ ጡቶቿ መካከል
ልጅነት እድሜዋ ሽቶና ውበቷ ሶስቱ ተጽፈዋል
ጆሮዋ ስር ገብቶ በልስልስ ሹክሹክታ..
ይሄ ሁሉ ውበት ግዛቱ ነው አለ
ዓይኑን ባይኗ እያየች ፍቅር እየማለች
ይሄ ሁሉ ውበት ያንድ አንተ ነው አለች
(ካንገቱ ዝቅ አለ)

አንገቷን ተሳልሞ
በለስ ጡቶቿ ጫፍ በልስልስ ምላሱ እንጆሪ ቆርጥሞ
ወደታች ዝቅ ሲል...
ከእምብርቷ ምንጭ ስር ሆኗ ላይ ፈገግታ
በደማት ተጽፏል
ፍቅር ጠልቆ ጠጣ
ሰጋው ከነፍስ ወጣ
ያሉበትን ስፍራ ቤቱን አስተዋለው
ሰማያዊ ጣራ ፍቅር የተጠለፈ
አረንጓዴ ወለል ሰላም የሚል ፊደል ውስጡ የተጸፈ
በሩ ሰፊ ቅጠል አረፍት የዘፈነ
የታጋሽ ልቦና...
እጅግ ትልቅ መስከት በሃምራዊ ሃረግ የተሸፋፈነ
(መሆኑን ልብ አለ)

ከናፍሯን ሳመ ውበቷን ደገመ
ዘወትር እዲስ መስሎ ቀልቡን ከሚነሳው
ውብ የመሃል ውበት ሃሳቡን ከተተው

(ኮሳቡ ባነነ)
ሌላ ገፅ ገለጠ
ግላጩ መፅሐፍ አልባቱ መሃል ምልክት ለማኖር ብዕር አስቀመጠ
አይናቸን ጨፍኖ ያነበበውን ቃል ሊያስብ ተመሰጠ።
ውብ ቅኔ ነው አለ
ግራው ቀኝ ዳሩ መንፈስ የውሃ ጣዕም

አጭር ጣፋጭ እንቅልፍ
ልብ ልቦና ላይ ይታሰባል እንጂ እንደመልካም ግጥም
መሃል አይወራም መሃል ይታሰባል
ቀለም አይበቃውም ከቃላት ከፍ ይላል

ምናልባት ደራሲ
አፈንጋጭ ነኝ ብሎ ህይወት ከነብጉር ማሳየት ነው ብሎ
መሃልን ቢጽፈው
የመሃል ውበቱ ብጉር ነው ሚሆነው
ምናልባት ሰዓሊ
አፈንጋጭ ነኝ ብሎ የመሃልን ውበት ስየዋለሁ ቢልህ
አጭር ጣፋጭ እንቅልፍ
ይህንን ይመስላል ብሎ ነው ሚዋሽህ
አጭር ጣፋጭ እንቅልፍ
በምን ቃል ይወራል
አጭር ጣፋጭ እንቅልፍ እንዲህ ነው እንዳይባል
ከተለማት አቅም ከቃላት ከፍ ይላል።

መሃል አይወራም መሃል ይታሰባል
መሃል አይወራም መሀል ያሳስባል
የሚሉትን ቃላት እስቦ ሲጨርስ ይህን ቃል ደገመው
መሃል ትዝታ ነው
ያድራሽ የተመላሽ የረፍት ስፍራ ነው
መሃል ቀለም አልባ መሃል ቃል አልባ ነው
ዝም የሚሉት ቅኝት የራስ ዝማሬ ነው
እናም በዚህ ምክንያት ነው...
ዜማና መብቃ ግጥምና ስዕል ተስፋፋ ማያልቀው
መሃል ቃል የለውም...
ቃል ቢኖረው እንኳ መናፈቅ ብቻ ነው
እንጂ....
እያንዳንዱ ጠቢብ የመሀልን ውበት
ተጠቦ ቢያገኘው
ሰዚህ ታላቅ ውበት
አንድ መልካም ቅኔ አንድ መብቃና አንድ ስልል በቂ ነው

ከግጥም

ከስዕል

ከመዘቃው በላይ

እርሷን ስለሆነ እስበልጩ የማይ

እባክህ ሠማይ ሆይ::???"

በኮከኛው በኩል

*

ሰው ሆይ

መንገድህን መንገድ ስጠው..

በሌላኛው መንገድ በኩል

መንገደኛው በጠቅላላ.. በዚህ በኩል ሁሉም ያልፋል::

*

አንድ መንገድ የሠነፍ ነው

ብቸኝነት የሚፈራ መንጋ ሚሆን በጠቅላላ

ከማታየው ወዲያ ማይ..

ከምታየው ወደኋላ...

የብቸኞች ቀጭን መንገድ...

የብቸኞች ምርጥ ሃሳብ ነው ይህ፤ን ዓለም የሚያበላ

ይ፤ን አለም የሚበላ..

ስለዚህ ገሰል በል....

*

ከመንገኞች ጉዞ መሃል

ብቸኛው ሰው ገጭቶህ ያልፋል

አልያም ሾልክ ይቀድምሃል

ጥንትስ ቢሆን

ምርጥ ታሪክ በብዙዎች መቸ ተሰርቷል...?

ብቸኛው ሰው ይቀድምሃል

በሌላኛው መንገድ በኩል

*

እብሮ ተጓዥ መንገደኛ

ባንተ ማለፍ ይሳሳቃል

ባንተ ማለፍ ይሳሳቃል

ምክንያቱም.....

ከተሰራው መንገድ በቀር ያንተን መንገድ መቸ ያውቀዋል

ይኸው.....

በቅጠሉ በአበባው በቀጭን ሳር ልቦና ላይ

ብሌን መጠን ውሃ ቆሟል...

ጤዛው ያልፋል....

እምባ መጠን ያ ጠብታ

ለሳፍፍ.. ለቅጠሉ ደራሽ ውሃ ወንዝ ይሆናል

እንኳን ለሀዘብ ዓይን.. ለራሷ የሚጎድል
 ስዕል ትስላለላች
 እኔን.. በሁለት ዓይኗ አትኩራ እያየች።
 እንደዛ ስታየኝ...
 ስለእርሷ አስባለሁ
 ስለእርሷ እሰጋለሁ
 የፍርሃቴን አዝማች ደግሜ አዜማለሁ
 ጥበብ ማፍቀር መልካም
 ጥበብ መውደድ መልካም
 ግን
 በማፍቀር ምክንያት ለመሆን መታገል
 እጅግ ታላቅ በደል...
 -
 ደግሞ ሌላ ጊዜ
 ሀሳብ መጣ ብላ
 እኔን ወዲያ ጥላ...
 ከሞቀ አልጋዋ ተስፈንጥራ ወርዳ
 ዕሁፍ ትዕፋላች በድረቶ ቃላት ከወረቀት ሜዳ
 እናም...
 ድረቶውን ቃላት በቀለም አጥብባ
 ሃሳብ ነው ትላለች ተጨንቃ ተጠባ
 ያውም ፖለቲካ
 የሀገሪትዋን ሰዎች ልቦና ሚኒካ...
 ልክ...
 ከፓስታው ላይ ስን ከስን ላይ እርን
 ከእርን በላይም.. መዝ.. ከመዝ ላይ ሽሮ...
 ቅጡ ያልተለየ .. ጉልባን የሚመስል... ከሽሮ ላይ ንፍሮ...
 ከንፍሮ ጫፍ አጥንት ተግጦ ያለቀ
 የቀን ቤት ለመምታት
 አላለቀም ብለው ግማሽ የሚያነቡት

የእኛን ሀገር አይነት የሚመስል ሕይወት
 አይነት ግጥም...
 ያውም ፖለቲካ...
 ያገሪቷን ሰዎች ልቦና ሚኒካ
 ...
 እኔ...
 በዚህ ሁሉ መሃል
 መውደዱን እያየሁ.. ማፍቀሯን እያየሁ
 መልካም ነው እላለሁ
 ደግሞም...
 መውደዱን እያየሁ
 ማፍቀሯን እያየሁ...እንዲህ እሰጋለሁ
 “ያለመሆን እውነት
 የመሆን መሻቷን... ከንቱ ምኞት የነጠቃት ለታ
 እንዲገኝ አውቃለሁ...
 እርሷ ሳሎን መሃል ፍቅር አራሷ ሞታ
 ጥበብ ስፍራ አጥታ”
 ...
 እናም ይህ እንዳይሆን...
 ሁሉን ለሚሰጠው
 አልቦ ለሚሳነው
 እንዲገኝ እጸልያለሁ
 እንዲ እማጽናለሁ...
 “እባክህ ጌታ ሆይ...
 የእርሷን ታላቅ ፍቅር ጥበብ እምልኮዋን ለእኔ አድርገውና
 የእኔን ደግሞ መከሊት...ታላቅ ስጦታህን...ለእርሷ ሽልም
 ውሰድና።...
 ምክንያቱም...
 ከፍቅር የሚልቅ ምንም የለምና
 ደግሞም... ለእኔ ከሰጠኸው

የሁከት ዘክርዐከሞች ስጦታ

ባልነበርኩበት ወቅት
 ባልታየሁበት ቀን
 ከኔ በፊት ባለች የዘላለም ዕድሜ
 በማልኖራት ጊዜ
 ሳላያት በምትኖር የሞት ጊዜ ህልሜ
 በማልኖራት ሕይወት
 ብኖር በምጓጓት
 ሳላየኋት ዕለት
 ትዝታ ለሌላት
 በሁለት ዘላለሞች ፍቅርሽን አሰርኩት።

ምክንያቱም...
 አሁን የምሳሳት የምኖራት ሕይወት
 ዋጋ ስለማትሆን እውነት ለሰጠች ሴት
 ነፋስ ስለሆነች ምሳሌና ተረት
 ተረት 'ኔ እንድሆን ዛሬን ለእኔ ተውኩት።

ይልቅስ እነሆኝ..
 ክብር ለተሞላው ለታሰረው ፍቅርሽ
 ተቀበይ ስጦታ ተቀበይ ኑዛዜ
 እኔን ላሁን ትቺ ላንቺ ሰጥቻለሁ..
 ከኔነቴ ጊዜ ከኔነቴ በፊት የሚኖርን ጊዜ...።

መክሊት እና ፎቅ

እርሷ...
 ጥበብ ትወዳለች.. ከራስ ፍቅር በላይ
 ከውበቷ በላይ።

...
 እርሱ
 ባይወድም በግዱ የመክሊት ተቀባይ
 ከሕይወቱ በላይ።...

...
 እርሷ
 ስዕል ትስላለች
 ግጥም ትፅፋለች
 የሙዚቃም ድርሰት ትሞካክራለች
 ከመውደዷ ይልቅ መሆን ትመኛለች።...
 እርሱ ...

በፀጥታው ምሽት እርሷን ልብ እያለ
 የትግል ጥበቧን እንደዚህ ነው እለ
 ጥበብ ማፍቀር መልካም
 ጥበብ መውደድ መልካም
 ግን...

በመውደድ ምክንያት... ለመሆን መዳከም
 እጅግ ታላቅ ህመም።...
 እያለ ይሰጋል...
 ስለ'ርሷ ያስባል።...

...
 እርሷ.. ባለኛት ቀን
 ስዕል ትስላለች
 የዶሮ ጭረቶች የማይረባ ምስል
 የእኔን የባሏን ጭቅጭቅ ሚመስል

ከባይ ፩

አሁን ደግሞ ተኛ..
ጥቂት ዐረፍ በል
ጥቂት ጋደም በል..
አንተ ክቡር ውሃ ለብዙ ዘመናት ስትጓዝ ኖረሃል
የተኛህበትን አፈርህን ጠርገህ
ግንድ ግራር ነቅለህ
ካልተሰራሕበት
ካልመነጨኸበት...
ካልተተክልከበት...
ረፍት ያለ መስሎህ ብዙ ተሰደሀል
ለረፍት አልባ ጊዜያት
ለዕልፍ ዘመናት...
ያገርህን ሰዎች በግብር መስለሃል
አልያም ምሣሌውን ካንተ ተምረዋል
ምክንያቱም....
የወንዝም የሕዝብም ህልምና ተስፋቸው ከሰው ሃገር ወድቋል ...
አሁን ግና ተኛ
ጥቂት ጋደም በል
ጥቂት አረፍ በል
ለብዙዎች እረፍት..
ከመነጨሕበት መሬት ላይ ተንጋለል
“ለምን?”... ብትል...
በተፈጥሮም ትዕዛዝ...
አንዳንዴ ለማለም መተኛት ግድ ይላል
ውብ አበቦች ፍጠር...
አረንጓዴ ቅጠል የተስፋ ሐገር አልም::
አባይ መተረቻ
አባይ ተረት ብቻ
የተራ ዘፋኞች የቃል መጫወቻ
(ሆነህ ቆይተሃል)
እስከመቼ ድረስ
በወንዝ የሚዘረፍ የቃላት ጨዋታ ይሄ ሕዝብ ይችላል?
እባክህን አባይ...

ጥቂት ጋደም በል
ትንሽ አረፍ በል
እንደ እባብ በልብኸ.....
ተስቦ መሠደድ ተለዶ መደፍረስ
ያለ ቦታህ ማጌጥ ያላገርህ መንገዱ
የራስ ልጅ ሲያነባ የጎረቤት ማበስ
ባልሆኑት መወደስ ባልገነቡት መግነን
ዘፈን
የውሸት ዘፈን አባይ ግዮን መባል
(ባክህ ይበቃሃል)
አባይ ያገር ሢሳይ
አባይ የሀዝብ ፀሀይ ብትሆን ይሻላል::
አባይ ይበቃሃል
አሁን አረፍ በል
በጀርባህ ተንጋለል...
የዚህን ምስኪን ሕዝብ...
ፈገግታና ሳቁን ከፊቱ ላይ ጠርገህ በንባ ተክተሃል
የወንዝነት በደል...
ያለ ሐገር መብቀል..ያለ ሐገር ማብቀል
ከሚመነጨበት ከሞሉበት መጉደል
ሕዝቡ ሥለበቃው...
ግፍህ ሥለገፋው ይበቃል.. ብሎሃል
(ይበቃኛል በለው)...
ይበቃሃል ግዮን
ሳይፈፀሙ መንዝ ያለ ሕልም መፍሰስ
እዚህ ደም ማስለቀስ እዚያ ዕንባን ማበስ
የራስ ጎጆን ንቆ....
መሠረት በሌለው..ባሸዋ በፀና በሠው ቤት መኮፈስ
(ይበቃኛል በለው)...
ምክንያቱም
ያልደከመ አይወድቅም
ያልወደቀ አይተኛም
ያልተኛ አያልምም...
እናም...
ለማለም ቆም በል በመጠን እሸልብ

አገራውን ገፍ ሚጥል
በሌላኛው መንገድ በኩል
እናም...
ሰው ሆይ...
መንገድህን መንገድ ስጠው
በሌላኛው መንገድ በኩል...
መንገደኛው በጠቅላላ.. በዚህ በኩል.. ማንም ያልፋል

ከፋቃፍው ፍቅር

ከወንዞች ድንጋይ ላይ ከባህር ዳርቻ
ወይም ከጥቅጥቅ ደን ከዋሻ ስርቻ
ሁለታችን ብቻ
ሽሙጥ ከበዛበት ሃሜተኛ ዓለም
እንስሳት ከፈሩት ካራዊቶች ገዳም
እናብስት ካለብት ከበረሃዎቹ ላር
ወይም ከጨለማው ጭፍቅ ካለው ዱር
ይህን የድንጋይ ዱር ከተማውን ንቀን
ሁለታችን ብቻ
ከምንጭ ውሃ ቀድተን
ለምለም ላር ላይ አርፈን
ከሰው እፎይ ብለን
ካራዊት ተዛምደን
ይህን ዓለም ንቀን
የሁለት ዓለም ፈጥረን
.. መኖር ብንጀምር..
ከወንዞች ድንጋይ ላይ ከባህር ዳርቻ
ወይም ከጥቅጥቅ ደን ከዋሻ ስርቻ
መኖር ብንጀምር..
በፍቅራችን ቀንቶ ፍቅር ይለደዳል
ፍቅርም በራሱ ፍቅሩን ይፈልጋል
ፍቅሩን ለማግኘትም
በንፋስ ኮሽታ እኛን ያጋጨናል
ምክንያቱም
ፍቅርም ከዱር ወ'ቶ ፍቅሩን ይፈልጋል
ቅናትን ሳይስማት አንድ ቀን መቸ ያድራል።

ምናክባት

ሕፃኑ ልጅ ጮኸ...
ምንም ከዓላዩት ከዕሩይ ዓይኖቹ ዕንባን አስቀደመ
ታላቁ ሠው ሐደ...
ፀጥ ብሎ ተኛ በወላጆቹ 'ንባ ጉዞው ተፈፀመ::

የመጣውን ሕፃን...
በነጭ ፈትል ጨርቅ ገላውን ሸፈነው
ታላቁን ተጓዥ ሰው...
በሕፃኑ ዐይነት...
በነጭ ፈትል ጨርቅ ጠቅልለን ሸኘነው...
ወላጂቱ ትስቃለች
የልጇን ጣት ትቆጥራለች
የተጓዥ ሚስት ታነባለች
ልጆቿ መልክ ላይ ባሏን ታስባለች
መወለድ መፈጠር
መሞት አለመኖር
መፈጠር ለመሞት የሚደረግ ፍጥነት
መሞት መሰናበት...
የልጅነት ዕንባን አስረክቦ መውጣት
አ...
ክርስቶስ...
ምን አይነት ሕግ ነው ምን አይነት ስርዓት?
ሲጓዙ ፀጥ ብሎ ሲመጡ ደም ማንባት
ናፍቆት ነው መሰለኝ... ናፍቆት ነው... ናፍቆት ነው...
ካገሩ የራቀ ካገሩ ሲመለስ
የልጅነት ሚስቱን የትውልድ አገሩን ናፍቆ እንደሚያለቅስ
ሕፃኑም እንዲያ ነው...
መሬቱን ያውቀዋል
ናፍቆ ነው ያነባው ከዚህ ቀደም መጥቷል::
ማን ያውቃል አንድ ቀን የናፈቁት ዕለት
አልቅሰው የሸኙት ሲያለቅስ እንደሚያዩት

መጓገድ ከመስራት

ቀድሞ በተሰራው በነበረው መጓዝ
ለመፍጠር መዳከም...
በነበረው መፍጠሪያ የራስ አለመያዝ...
የሰውን ከተማ.. ልቦናውን ሞላው
የተመልካችን ዓይን መድገም አስቃየው

አዲስ ነገር ፈራን
አዲስ ሲሞክርም ባለመቻል ስጋት የሰራውን ተቸን
እናም...
እናም በዚህ ምክንያት የቁም ሞትን ሞትን!!!...

....
የቁም ሞት ሚልን ቃል
እንተርጉመው ብንል
ሊላ ምንም አይሆን.. ምንምም አይባል::
የቁም ሞት ትርጉሙ
አዲስ ነገር ብለው.. ነበርን ሲደግሙ::

....
የቁም ሞት ትርጉሙ
የቁም ሞት ትርጉሙ
በጥበብ ማህፀን....
አንድ አይነት መልክ ይዘው... መዘቃፍ... ግጥም... ድርሰትና ስዕል
አባራ ሊቅሙ .. መሬት ላይ ሲወድቁ.. ተወለዱ ሲባል::...
የቁም ሞት ይሆናል::.....::.....::.....

ባገርህ መሬት ላይ-ላገር ልጅ ተሠብሠብ
 ረፍት አድርግና... ለሕዝብ እረፍት ሁን
 ሕዝብህን ደክሞታል..
 ያንተን ተራ ተረት..
 አባይ... ትልቁ አባይ ከሚለው ቃል በቀር
 ከስም ያላለፈ ተግባር አልባ ቃላት ጆሮው ሠልችቶታል
 የግብፅ የቤት ሥራም በወሬህ ተከድኗል
 ሥለዚህ ይበቃል::
 አባይ መተረቻ
 አባይ ተረት ብቻ
 የተራ ገጣሚ የቃል መጫወቻ-ሆነህ ቆይተሃል
 አሁን ግን ይበቃል...
 (ሕልም አለብኝ በለው....
 እናም ሕልሜን ላልም እያሸለበኝ ነው በልና ተናገር
 የወንዝነት በደል እንደበቃህ መስክር....
 ኢትዮጵያ ሠማይ ላይ ዐይኖችህን አትኩር::
 ጥልቅ ዕንቅልፍ እሥኪሆን
 በጀርባህ ተኝተህ ከዋክብቶች ቁጠር
 ምክንያት...
 ያልደከመ አይወድቅም
 ያልወደቀ አይተኛም
 ያልተኛ አያልምም.. ያላለመ አይኖርም...
 ሥለዚህ...
 ሕልምህን ለማየት..
 አሁን ረፍት አድርግ ጥቂት ጋደም በል
 ብዙ ዘመን ያለው::
 ትልቅ ረዥም ወንዝ መባል ይበቃሃል::
 አባይ ያገር ሢሃይ
 አባይ የሀዘብ ፀሃይ ..ብቶን ይሻልሃል ብቶን ይበጅሃል::

ቢቸግር ጤፍ ብድር

በፊት መጀመሪያው
 ሆኖ ለነበረው 'ቃል' ነበረ ስሙ
 አስቀድሞ ላለው ከ'ምን' ከ'ምንሙ'!!!
 ሰዎች ግን ሰነፉ
 ሠንፈውም አጠፉ
 'እግዚአብሔር' ብለው
 በነርሱ መጠን ልክ አዲስ 'ስምን' ፃፉ::

ልብን የሚያስተካዝ ደም ዕንባ ያነባል
 ወረቀት ጽናሕ ላይ ፊደል ዕጣን ያጥናል...
 ካህሊል ጂብራን ካህሊል።...
 የሊባኖስ ልዑል።...

 ያንን ያስብና ይህንን ይፅፋል...
 ትንሽ ደክም ሲል...
 ከጠረጴዛው ላይ አንገቱን ይደፋል...
 ካንድ ክፍል ቤቱ...
 አንገቱን ሲደፋ...
 ነፍሱ ካለችበት ካማልክት ወለል
 ከመቅደሱ ደጃፍ በጉልበቱ ወድቋል
 ከዚህ ሁሉ ጊላ...
 እውነተኛ ዕንባውን በእጆቹ ዳብሶ
 የነፍሱን ማረፊያ ከሥጋው መልሶ
 ትንሽ እንዳለበ...
 በሃያ ዓመት ዕድሜው
 ያረፈች እናቱን 'ካሚላን' ያስባል
 ያዝናል
 ይተክሃል
 አሁንም ዳግመኛ
 ትካዜን ለማጥፋት ሀዘንን ለመርሳት
 አራት መሥመር ግጥም.... ማንበብ ይጀምራል
 ግጥሙ...
 "ጥበብን ከሌቶች
 ወይንን ከውበት እጅ ለመቅዳት ተወለድኩ
 እንኳን ካንቺ ሥጋ ውብ ሥጋሽን ወለድኩ
 እንኳንም ካንቺ ደም ጥበብ ደምን ቀዳሁ
 ያኔ በናትነት...
 ንፍገት በሌለው እጅ ያሥተማርሽኝ ፍቅር
 ይኸው ከንፍ ሆነልኝ...
 በብሩሽ በእርሳስ ዓለምን የሚዘር"
 ካህሊል ጂብራን ካህሊል
 የሊባኖስ ልዑል።

የማርያም ንግሥ ዕኩት

የማርያም ንግሥ ዕኩት...
 አዳፋ ነጠላ
 በቀጠነ ገላ ÷ ነፋስ የሚጥለው
 የነተበ ጫማ
 ጥቁር ያዘን ቀሚስ ÷ ኑሮ ያጨቀየው
 ለብሳ የተገኘች...
 ከቤተክኪያን አጸድ ÷ ቆማ ከዋርካ ስር
 አንዲት ምስኪን ባልቴት... ትለማመን ነበር
 አደራሽን ማርያም
 አደራሽን ማርያም
 እበላው የለኝ መሰቤ ተራቁቷል
 እለብሰው የለኝም ጀርባዬ በርዶታል።
 ወድቃ እየተነሳች
 እምባ እያፈለሰች
 ተስፋዋ ማርያምን ትለምናት ነበር
 ከቤተክኪያን ንሮ ቆማ ከዋርካ ስር።
 .
 የደብሩ አለቃ
 ካባ ላንቃ ለብሶ ሞጣሁቱን ደርቦ
 ልክ የሌለው ቦርጩ ወደፊት ተስቦ
 የንግሡን ምእመን ወደፊቱ ስቦ
 ጮክ ብሎ ያወራል
 ጮክ ብሎ ያስተምራል።
 ፩
 የመቅደሱ ቀለም ሊታደስ ይገባል
 ፪
 የካህናት ደመወዝ ሊጨመር ግድ ይላል
 ፫
 ደጀላም ወንበር እጅጉን ያንሰናል...
 እናም...
 በዚህ ታላቅ ደብር ይህ ችግር ስላለ
 ለማርያም የሚሆን እጃችሁ የት-አለ?
 እያለ።...

ብሩሽ ጸገር ሲሆን

እንደ ረጉ ወንዞች.... እንደ ረጉ ሌቶች
ድምፅ እንደሌላቸው
ጎርፍ እንደሌላቸው.....
ከወፍ አረማመድ እግሩ ማይሠማ
አራት መስመር ቃሉ ዘለአለም ሚያደማ
ዘለአለም ሚሠማ...
ሊባኖስ ዝግባ ስር
በርሳስ የሚያሠምር
ከሌቶች ልቦና ሐረግ የሚፈጥር
ካገሩ ተሠዶ
ከራሥ ወንዙ ወርዶ
ለባዕዳን መሬት ብርሃን የሆናት
ጂብራን
ካህሊል ጂብራን
ስዕሉ ጨረቃ ግጥሞቹ ዐሐይ
ፊደሎቹ ኮከብ የርሱ ልብ ሠማይ
በርሳስ በብሩሽ ዓለምን የገረ
እንደ-ሠው የሚኖር መልአክ የነበረ
ክንፉን ቃላት መሃል ዘርግቶ የኖረ
የዝምታ ድምፁ ካ'በቦች ያማረ
የሥዕሉ ቀለም ሽቱን ያሳፈረ
ጂብራን...
ካህሊል ጂብራን አንድ ሰው ነበረ።
...
ይህ ሰው መልአክ ነበር
በሕይወት 'ሕዋ' ላይ በፊደል የሚኖር
በሐሳብ የሚሠክር።
እናም ለዚህ ፍጥረት
ለርሱ ፊደል ማለት
ለርሱ ሥዕል ማለት....
ፊልሙንጢ የሚባል የራማ ድምፅ ነው
በመራራ ሕይወት....
ጥበብ ሲፈልጉ

ከሚኖሩ ሰዎች እግዜር የሚቀዳው።...
እዎን ይሄ ፍጥረት
ያልፋል ሠማያቱን
ይገፋል ደመናን
ይገልፃል ብርሃንን
ጂብራን ካሕሊል... ጂብራን....
(ደግሞም ሌላ ጊዜ)
ፍጥረት ሊመረምር ይጠልቃል ከባህር
ውበትን ሊሠፍር።
ደግሞም ከሜዳ ላይ አበቦችን ያያል
ከንብ ትጋት ይልቅ.. እርሡ ቃል ይቀስማል
ወረቀት ቀፎው ላይ ፊደል ማር ያኖራል
ካህሊል ጂብራን ...ካህሊል።

...
ይህ ሰው ሰው አይደለም
ከሠማይ መላዕክት እንዳንዱ ነበረ
በአካለ ሥጋ ከእግዜር ቤት ርቆ...
በሲጋራው ዕጣን በቡና ጠበቅ ሲቀድስ የኖረ
ጂብራን መልአክ ነበር
ውሃ ላይ በንፋስ ስሙን ያሠፈረ።
ነበር ያልነበረ።

...
እናም ይህ ግዙፍ ሰው...
የብቻነት ሥቃይ ለራሱ ሣያንሰው
የዕልፍ ሰው ሐዘን ነው... ትክክል የቻለው...

...
ቤቱን በሸፈነው በሲጋራው ዕጣን...
ከቤቱ ተቀምጦ ከመቅደስ ይገባል
አሁን እግዚአብሔር...
እንዲህ እይነት ካህን ቅድስት ውስጥ ያገኛል
ጂብራን በምናቡ....
ጴጥሮስን ይሆናል
ቶማስን ይሆናል
ይሁዳን ይሆናል
ስለሌሎች በደል ራሡን ይወቅሳል

ሀዘቡን ያስተምራል
ሀዘቡን ይደልሳል።

ለንግሥት የመጡ...
ባለ ብዙ ብሮች
ብዙ ባለጠጎች...
ጥለት የለበሱት በሽቶ የራሱ
ቆመው የነበሩ... እራት ከመቅደሱ
ቀለም እንዲተባ እንዲታደስ ደብሩ
ለደጃ ሰላሙ ደግሞም ለወገበሩ
በሺ... 'የሚቆጠሩ
ብሮች ወረወሩ'...

የደብሩ አለቃ ግንባር በጣም ወዛ
የሚወረወረው ብሩም በጣም በዛ።

የዛች የምስኪን ነፍስ
ያች ታላቅ መቅደስ
ቆማ ከዋርኳ ስር
ተስፋዋ ማርያምን ትለማመን ነበር
አደራሽን ማርያም
አደራሽን ማርያም
አበላው የለኝም መሶቢ ተራቱቷል
አጠጣው የለኝም ማድጋዬ ጎድሏል
አለብለው የለኝም ጀርባዬን በርድታል
አንቺው ነሽ 'ተስፋዬ'÷ የኔ 'ተስፋ' ሞቷል
ወድቃ እየተነሳች
እምባ እያፈሰሰች።
ግና-ግን ለዛሬ ÷ ለከብርሽ እንዲሆን
ተቀበይ ስጦታ ውሰጂ እምሃዬን
የጂች ባሌን ማስታወሻ የአንገት ሃብሌን።

•ለአብደላ ዕዝራ
ተበረከተ

የእግዜር ሆዴ ዝንጉርጉር ነጂ?

አብደላ ዕዝራ

ይህን 'የማርያም ግንባ ዕለት' ግጥም እስተቀ
የቤተክህነት አባት በዝግታ አንብበውት፣ ለግለሰብ ልቀ
ሀሊናቸው ካታሰተ አይደንቅም! ቅኔው እንቅልፍ የሚነሳ አቅጣጫ
ሸሸልና። የሰው ማንነት ሲገጣጠብ እንግልት ነፍሱን
ሲጉረጉረው፣ 'ግለሰብ ገመናውን ተሸክሞ' የተስፋን ነጠብጣቢ
ለመታረም ከቤተክርስቲያን ሊዳከር ዋይታውን የተገነዘበ ካህን
ምላሹ ምን ይሆን?

እበላጪ የሰኝም መሶቢ ተረቀቷል
እጠጣጪ የሰኝም ማድጋዬ ጎድላል
እስብሰጪ የሰኝም ጀርባዬን በርድታል
እንቺው ነሽ ተስፋዬ፣ የኔ ተስፋ ሞቷል

ገጣሚው ከሕይወት እንቅስቃሴ ጥቂት ትዕይንቶች - ያጣች
የነጣች ባልቲት፣ የድብሩ አለቃ እና ብዙ ባለጠጎች ብመነጠል
ሰመመናጊ የብርሃንና የዕልመት ፊልም ይደቅንበናል። ግጥም
ሰሚትን ለማናገት፣ በሆነ ጉዳይ ለመብሰከስኩ በወበት
ሰመደመም፣ ቢቀር ቢቀር በቋንቋው ንዝረት ለማገም ይነበባል።
አንብበነው እዉስጣችን እሚፈነዳ ለንዴት ለሳልፎ እሚሰጠን
ለባይተዋር ነፍስ ሆነ ለሌላው ጉዳይ እንድንቆረቆር፣ ከሀሊናችን
እሚላወሰው በጣም በጣም ጥቂት ነጂ። ከነዉበቱ ሳይቀዝቁዝ
ከልቦናችን ሳይደክም የሚኖር ከቅኔ የመጠቀስ ስጋች
የሚርመሰመስበት 'የማርያም ግንባ ዕለት' ብርቅ ነጂ።
የሚመጥኑት ሶስት ግጥሞች ትዝ ይሉኛል። የደበበ ሰይፉ
'የንፉግ ምጽዋት' [የብርሃን ቆቅርጭ ገጽ 41-42] አንጻ ነጂ።
የግጥሙ ተናገሪ --ደበበም ሊሆን ይችላል--

ልብሱ እንደ ኑሮው የነተበበት ገበሬ በእጦት የቆሸሸች ሚስቱን
አስከትሎ ከአቶቡስ ሲገባ፥ ገጣሚው ያስተዋለው ሁነትና
የተሳፋሪው ምላሽ ይሰቀጥጣል።

ኮት ብለህ ዕድፍ ደርበህ፤
በገራ እጅህ ከዘራህን
በቀኝህ የልጆችህን እናት ጤብጠህ፥
ገባ ስትል “ወንድምዬ” የሌላው ዐይንኮ ገላመጠህ!

.....
ከፊቷ እንገቷ ጠቁር፥ ደረቷ ጠቁር
እገሯ በንቅቃት ተቦርቡር፥ ተሸርሸር
ቦብሊን ሽንሽን ሰብሳ
በላዩ ዶቃ ነገር፥ ጤሌ አፍሳ
ጸጉሯን በቅቤ አርሳ
ጮጮዋን እንደ ጤበጠች፥ የት ትቀመጠ፥ የት ታኖራት?
እንደ ሳስቲክ እየሰፉ ቦታዉን አጠበቡባት።
በልብሷ ተጠየፏት።
በጠረኗ ተሰቀቋት።
እስቲ በል፥ ይህችን እናት
የሀገር እናት የት ታኖራት?

[1965፥ ሰታሪክ ፈለግ ሰዎች ወገኖች የተበረከተ]

የሐንስ አድማሱ 1965 የተቀኘው “የደንገጉዋ ቆቱ” [እስኪ
ተጠየቁ ፥ገፅ 126] ኑሮ እያፈተለከባት፥ ልጇን በጀርባዋ አዝላ፥
ገበያ ለገበያ የምትባዝን እናት እራሷን እስከ ማደንዘዝ መባከኗ
የተጤነበት ግጥም ነው። እንዲሁም 1958 በአፍላ እድሜው [ገፅ
97 - 98] “የዋሁ ገበሬ” በማለት የተቆጨበትን ግጥም
ተቀኝቷል። ይህ አርሶ አደር ቤተክርስቲያን ሳያስተጓጉል
የሚመላለስ ፥ ነፍሱ የሰማዩን መንግሥት እንድትወርስ እያለመ፥
ምድር ላይ በድህነት መደፍጠጡ ያማል።

ጠጠር ኩርንችቱ

እየቀረቀረዉ+ እገረን እየወጋ+

ማለዳ ወደ ቆላ+

ማታ ወደ ደጋ።

ሕይወት የያዘችዉ በወለድ አገድ+

ሲወጣ ሲወርድ+

ከረቅ እየዋለሁ ሲወጣ ከቤቱ ከጉጾዉ ደሳሳ+

ሲወጣ እቀርቅር+

ዓይኑን መሬት ተከሱ+

ነፍሱን ተሸከሞ ይዞ የወሳንሳ።

ከዮሐንስና ከደበበ የተጠቀሱት ግጥሞች ግለሰብ እንቅስቃሴ ላይ፥ ሳለ ለዕለት ጉርስ ሲባዝን ነው የተጤነበት። ኤፍሬም በግጥሙ የባልቴቷን ዱካ ብቻ ተከትሎ አልቀረፃትም። እዚያዉ ከአጠገቧ ለማርያም ንግስ ከረጢቱን የሚለጥጥ አለቃ፥ የተረፈዉም ባለፀጋ ሲመፃደቁ፥ ባልቴቷ ግን --ተስፋ ለመቁረጥ አንድ ስንዝር የቀራት-- በእልህ ስትለበለብ ንፅፅራዊ አያዎነት ግጥሙን ጥልቀት ለገሰዉ። የእንቅስቃሴ ምት ወደ አራት አቅጣጫ ይሰነጣጠቅና ወደ እምብርቱ -የግለሰብ እንግልት- ይሰበሰባል። አንድ፥ ባሌቴቷ ወድቃ ትነሳለች፤ እመቤታችንን እየተለማመጠች። ሁለት፥ የደብር አለቃ አሽብርቆ በእጦት ለምትሰቃይ ነፍስ ሳይሆን፥ ለቤተክህነት ቁስ እና ቁሳቁስ ምእምናኑን ይማጠናል። ሶስት፥ ሽቶ እና ድሎት ያደመቃቸዉ ባለፀጉች ድህነት ጨረማምቶ፥ ከጎናቸዉ የጣላትን ልብስና ገላዋ ያለቀባት እንስት አትታያቸዉም -invisible- የሌለች ናት ለነሱ። *Sometimes the heart sees what is invisible to the eye* ይባላል። ስብአዊነት እዉስጣችን ከተላወሰ፥ አንዳንድ ጊዜ ለዐይን የተጋረደብን ለልቦናችን ፍንትዉ ብሎ ይገለጣል። አራተኛዉ አቅጣጫ ብትሸጠዉ ምናልባት አንድ ቀን፥ አንድ ሳምንት በህይወት የሚያቆያትን የሚች ባሏን ማስታወሻ ሀብል ከነፍሷ፥ ከትዝታዋ መንጥቃ ለእመቤታችን ክብር ትገብራለች።

----- ተረጸመ -----

የገጣሚው ቀደምት ሥራዎች

- “ሶልዶና” ገጥምና ሙዚቃን በማዋዛድ የተሰራ እልበም 1998 ዓ.ም
- “ሙዚቃል” (የብርሃን ክንፎች) ሙዚቃና ገጥምን በማዋዛድ የተሰራ (Experimental) እልበም 2004 ዓ.ም
- “ፍቅር እዚህ በታ ፈገገ ብሎ ነበር” የገጥም መድብል 2005 ዓ.ም
- “ተዋናይ” ብሉይ የገፅዝ ቅኔዎች ትርጓሜ ፍልስፍና 2006 ዓ.ም
- “የይዙዳ ድልድይ እና ሴቶች ሃሳቦች” የፀገ ስብስብ 2007 ዓ.ም
- “ገጥም በመሰንቅ” (ከሴቶች ገጣሚያን ጋር) 2007 ዓ.ም

የሚዳሰስ ምርጊት ብቻ ሳይሆን ሥነልቦናዊ የትውልድ ብሶትና እልልታ ሸሸንል ግድግዳው። እውቁ ሳይንቲስት እይሳክ ኒውተን አጭር ጥቅስ አለው። “We build too many walls and not enough bridges.” እፍሬም ከቀዳሚ አባቶች የተረከብነው ጣራና ግድግዳ በፍቅርም በጥበብም ድልድይ ጭምር መወከሉን ተቀኝበት።

ሃያሲ አብደላ ዕዝራ

